

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ

Katedra občanského práva

Diplomová práce

Kárná odpovědnost advokátů

Plzeň 2024

Aneta Ryvolová

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Aneta RYVOLOVÁ**
Osobní číslo: **R19M0348P**
Studijní program: **M0421A220004 Právo a právní věda**
Téma práce: **Kárná odpovědnost advokátů**
Zadávající katedra: **Katedra občanského práva**

Zásady pro vypracování

- Úvod
- Vymezení základních pojmů
- Historie
- Kárné provinění
- Kárné opatření
- Kárné řízení
- Analýza vybraných kárných případů
- Závěr

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:
viz příloha

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Kristýna Spurná**
Katedra občanského práva

Datum zadání diplomové práce: **31. března 2023**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2024**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 30. června 2023

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala samostatně a použila jsem pouze prameny a literaturu uvedenou v příloženém seznamu.

V Plzni, dne 27. března 2024

.....

podpis

Poděkování

Na tomto místě chci speciálně poděkovat mé vedoucí diplomové práce JUDr. Karolíně Spurné za podnětné připomínky a rady, JUDr. Anně Outlé za odbornou konzultaci a v neposlední řadě své rodině a příteli za podporu po celou dobu mých studií.

Obsah

1.	Úvod	8
2.	Vymezení pojmů	10
2.1	Advokacie	10
2.2	Advokát a advokátní koncipient	11
2.3	Česká advokátní komora	16
2.4	Kárná odpovědnost	20
2.5	Druhy kárných odpovědností	23
2.6	Kárné provinění	25
2.7	Kárná opatření	27
2.8	Kárné řízení	28
3.	Historie	30
3.1	Období 12. – 16. století	30
3.2	Období 17. - 18. století:	33
3.3	Období od 1868 až 1918	35
3.4	Období od 1918 až 1938	37
3.5	Období 1938 až 1945	38
3.6	Období od 1948 až 1989	39
3.7	Období od 1990 až do současnosti	42
4.	Kárné provinění	44
4.1	Příklady kárných provinění	46
5.	Kárné opatření	51
5.1	Napomenutí	52
5.2	Veřejné napomenutí	52
5.3	Pokuta	53
5.4	Dočasný zákaz výkonu advokacie	53
5.5	Vyškrtnutí ze seznamu advokátů	54
5.6	Dočasný zákaz výkonu činnosti podle §56a zákona o advokacii	54
5.7	Odnětí knihy o prohlášeních o pravosti podpisu	54
5.8	Kárná opatření, která lze uložit advokátnímu koncipientovi	55
5.9	Kárná opatření, která lze uložit evropskému advokátovi	55
5.10	Výkon kárného opatření	57
6.	Kárné řízení	59
6.1	Podnět, stížnost	60
6.2	Postupy před zahájením kárného řízení	61

6.3	Kárná žaloba	62
6.4	Účastníci kárného řízení	63
6.5	Průběh kárného řízení	64
6.6	Kárné rozhodnutí	68
6.7	Řádný opravný prostředek a odvolací řízení	69
6.8	Mimořádný opravný prostředek a obnova kárného řízení	70
6.9	Právní předpisy a rozdíly v zemích EU	71
6.9.1	Slovensko	71
6.9.2	Německo	73
6.9.3	Lucembursko	75
7.	Analýza vybraných kárných případů	77
7.1	Příklady kárného provinění z roku 2022	77
7.2	Zajímavé případy	80
7.3	Návrhy zlepšení kárného řízení advokátů	81
8.	Závěr	82
	Resumé	84

Seznam zkratek

AKŘ	advokátní kárný řád (zákon č. 244/1996 Sb.)
č.	číslo
ČAK	Česká advokátní kancelář
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
KASR	Kázeňská a správní rada
kol.	kolektiv
Kč	Koruna česká
např.	například
násl.	následující
NS	Nejvyšší soud České republiky
OZ	občanský zákoník (zákon č.89/2012 Sb.)
písm.	písmeno
PPE	Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky
př.n.l.	před naším letopočtem
TrŘ	Trestný řád (zákon č. 141/1961 Sb.)
tj.	to je
s./str.	strana
SŘ	Správní řád (zákon č.500/2004 Sb.)
Sb.	Sbírky
resp.	respektive
ř.z.	Říšský zákoník
z.a n.	zákony a nařízení
ZOA	zákon č. 85/1996 Sb.,o advokacii

1. Úvod

V rámci právního systému hraje advokacie klíčovou roli při zajišťování spravedlnosti a dodržování právních norem. Advokáti jsou pověřeni zastupováním a obhajobou zájmů svých klientů, čímž vykonávají důležitou funkci v právním procesu. Na druhou stranu, s touto rolí přichází i určitá míra zodpovědnosti, kterou advokáti nesou ve smyslu svého profesního chování.

Kárná odpovědnost advokátů představuje klíčový aspekt v rámci regulace jejich činnosti a zabezpečení morální integrity právního povolání.

Cíle a přínosy diplomové práce

Tato diplomová práce si klade za cíl zkoumat povahu a rozsah kárné odpovědnosti advokátů, analyzovat její právní rámec, procedury a následné sankce, porovnat na příkladech legislativu popisující kárnou odpovědnost v jiných evropských zemích stejně jako poskytnout popis kárné odpovědnosti různých právních profesí.

Struktura práce

Tato diplomová práce je rozdělena do osmi hlavních kapitol, které se dále dělí na jednotlivé podkapitoly.

V první kapitole mé diplomové práce vymezím základní pojmy použité v textu tak, jak jsou uváděny ve veřejných zdrojích, zejména zákonech, popřípadě jejich novelizacích, či vyhláškách.

Ve druhé kapitole popisují souhrnně historii advokacie v Čechách a na Moravě, resp. České republice. Věnuji se základním vydaným právním dokumentům popisované doby.

Třetí kapitolu věnuji tématu kárné provinění, které nejprve definuji a následně jej podrobněji rozpracuji. Podkapitolou této třetí kapitoly jsou uvedené mnou popsání příklady kárných provinění z praxe.

Čtvrtá kapitola je věnována kárnému opatření, které vysvětluji a rozdělují do jednotlivých druhů kárných opatření podle míry závažnosti. Dále v této kapitole vysvětluji pojem výkonu kárných opatření.

V páté kapitole v rámci kárného řízení tento pojem opět definuji a následně uvádím jeho zahájení, průběh a výsledek. Současně v této kapitole uvádím a podávám informaci o legislativě, řešeních a rozdílech v řešeních ve třech zemích Evropské unie.

V šesté, předposlední kapitole se zabývám analýzou vybraných kárných případů z praktického života, ke kterým vkládám i svůj vlastní názor.

V sedmé kapitole, která je závěrem této diplomové práce, hodnotím, zda byly splněny v úvodu této práce stanovené cíle a přínos diplomové práce mé osobě, jako studenta práv.

2. Vymezení pojmů

V rámci vysvětlení právních pojmů a definic použitých v této diplomové práci, považuji za nutné uvést přesné definice klíčových pojmů, které ve své práci používám. Vymezení těchto pojmů je zásadní pro zajištění srozumitelnosti mé diplomové práce, stejně jako pro jasné porozumění právním vztahům.

Z tohoto důvodu je důležité detailně zkoumat základní pojmy spojené s touto problematikou. V rámci mé diplomové práce se snažím vytvořit jasný rámeček popisovaných pojmů.

V úvodu této kapitoly vymezím definice termínů advokacie, advokát, advokátní koncipient, Česká advokátní komora (ČAK), kárná odpovědnost, kárná provinění, kárná opatření a kárné řízení, jež jsou uspořádány podle mého subjektivního uvážení, respektujícího hierarchii a obecnost těchto právních pojmů.

2.1 Advokacie

Pojem Advokacie je jeden z nejzákladnějších pojmů. Tento pojem v sobě obsahuje všechny ostatní pojmy, o kterých ve své práci budu psát.

Zákon o advokacii je název zákona č.85/1996 Sb., který je základní právní úpravou výkonu advokacie, tedy soustavného poskytování právních služeb za úplatu. Stejně jako upravuje postavení advokátů, advokátní komory, advokátních koncipientů a působnosti advokátů ze zemí EU na českém území.

Advokacie je klíčovou profesí v právním systému, která hraje nezastupitelnou roli při zajišťování spravedlnosti a ochraně práv jednotlivců.

„Slovo "advokát" pochází z latinského "advocatus", což znamená "přivolaný".¹ (Balík, 2000) Advokacie je vlastně klíčovým prvkem právního systému, neboť advokáti hrají roli v obraně práv jednotlivců a ochraně spravedlnosti. Význam slova se v dějinách měnil.

V zákoně o advokacii nalezneme definici výkonu advokacie, a to, poskytování právní služby, jakož i poskytování právních služeb advokáty. Poskytováním právních služeb se rozumí zastupování v řízení před soudy a jinými orgány, obhajoba v trestních věcech, udělování právních porad, sepisování listin,

¹ BALÍK, Stanislav *Advokacie včera a dnes*, 1. vydání 2000, Aleš Čeněk, Dobrá Voda u Pelhřimova, s. 7

zpracovávání právních rozborů a další formy právní pomoci, jsou-li vykonávány soustavně a za úplatu.²

Na základě vyjádření pojmu advokacie Nejvyšším správním soudem lze Advokacii definovat jako činnost, resp. nezávislé povolání vykonávané advokátem, tj. osobou právnicky vzdělanou, zvláště kvalifikovanou, která je zapsána v seznamu advokátů vedeném Českou advokátní komorou.³

Advokacie, pokud bychom ji vnímali jako profesi, prošla ve svém vývoji posun od materiálního pojetí k pojetí formálnímu. Materiální pojetí advokacie lze charakterizovat tak, že právo udílet právní porady a zastupovat, nebo obhajovat před soudem není nijak vázáno na zvláštní kvalifikační požadavky potažmo ani na další dnes požadované předpoklady. Jedná se zejména o bezúhonnost nebo jiné charakterové a osobnostní vlastnosti.⁴

V dávném Řecku a Římě neexistovaly žádné formální požadavky na profesi soudních řečníků. Úspěch v oblasti práva a soudních sporů často sloužil jako výchozí bod pro politickou kariéru. Jeden z příkladů je Demosthenes, který začínal svou kariéru jako soudní řečník v antických soudních síních. Získal si své první zkušenosti v právu prostřednictvím dlouhodobých a úspěšných sporů se svými poručníky, kteří mu v dětství zabavili dědictví.

2.2 Advokát a advokátní koncipient

Advokátem je ten, kdo je zapsán v seznamu advokátů vedeném Českou advokátní komorou dle zákona o advokacii §4.

Formálním znakem, jímž se vykazuje advokát, je jeho zápis v seznamu advokátů. Pouze takový advokát může vykonávat advokacii. Zákon řeší, jaké jsou podmínky pro zápis v seznamu advokátů.⁵

Dle zákona o advokacii §5 nalezneme podmínky k zápisu do seznamu advokátů. Zapiše se ten, kdo má plnou způsobilost k právním úkonům, kdo získal vysokoškolské vzdělání v oboru právo (v magisterském studijním programu v ČR,

² SVEJKOVSKÝ J. M. VYCHOPENĚ, L.KRYM, A. PEJCHAL a kol. Zákona o advokacii: komentář. Praha: C.H.Beck, 2012 s. 21

³ Sbírka rozhodnutí Nejvyššího správního soudu – Vydání 10/2004, k §1 a §17 zákona č. 85/1996 Sb. o advokacii, dostupné z: <https://sbirka.nssoud.cz/cz/profesi-samosprava-a-vykon-advokacie.p60.html>

⁴ BALÍK S. Dějiny advokacie v Čechách na Moravě a ve Slezsku, Česká advokátní komora, 2009 s. 12

⁵ SVEJKOVSKÝ J. M. VYCHOPENĚ, L.KRYM, A. PEJCHAL a kol. Zákona o advokacii: komentář. Praha: C.H.Beck, 2012 s. 34

nebo studiem na vysoké škole v zahraničí, pokud je takové vzdělání v ČR uznáváno), kdo vykonával po dobu alespoň tří let právní praxi jako advokátní koncipient, kdo je bezúhonný, komu nebylo uloženo kárné opatření vyškrtnutí se seznamu advokátů, kdo složil advokátní zkoušku, kdo uhradil komoře poplatek a kdo po splnění podmínek složil do rukou předsedy komory slib.

Oprávnění poskytovatelé právních služeb dle §2 zákona o advokacii jsou advokáti, fyzické osoby, které jsou státními příslušníky členského státu Evropské unie, smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarské konfederace (dále jen „domovský stát“), anebo jsou státními příslušníky jiného státu a jsou v některém z domovských států trvale usazeni, a v domovském státě získaly oprávnění poskytovat právní služby pod profesním označením domovského státu, které bylo oznámeno ve sdělení Ministerstva spravedlnosti, vyhlášeném ve Sbírce zákonů (dále jen „evropský advokát“). Právní služby jsou oprávnění poskytovat v ČR i notáři, soudní exekutoři, patentoví zástupci, daňoví poradci, zaměstnanci právnické, nebo fyzické osoby, členové družstva, nebo příslušníci ozbrojených sborů, tak jak se uvádí v §2 zákona o advokacii.

Podle §3 zákona o advokacii je advokát při poskytování právních služeb nezávislý, je vázán právními předpisy a v jejich mezích příkazy klienta. Podle stejného zákona advokáti poskytují právní služby ve všech věcech.

Dalším důležitým pojmem jsou práva a povinnosti advokátů. Advokát musí při výkonu svého povolání plnit určité povinnosti, které mu ukládá jednak zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, popřípadě další právní předpisy, jako jsou stanovené stavovské předpisy. Vedle povinností spojených s poskytováním právních služeb má advokát při výkonu povolání také některá oprávnění. Práva a povinnosti advokáta upravuje zejména ustanovení §16-31 zákona o advokacii. Základní povinnosti advokáta zakotvují základní pravidla jeho chování při poskytování právních služeb. Jde zejména o následující povinnosti: Být pojištěn pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou poskytováním právních služeb, mít na území ČR sídlo a být v tomto místě k zastížení ve stanovenou dobu, používat při výkonu advokacie označení „advokát“, vést přiměřenou dokumentaci o poskytnutých právních službách, vypovědět službu o poskytování právních služeb v zákonem stanovených případech, odmítnout poskytnutí právních služeb v zákonem stanovených případech.

Další povinnosti advokáta jsou definované jako povinnosti vůči jeho klientovi. Jedná se o některé následující povinnosti. Chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta a řídit se jeho pokyny (oprávněné zájmy klienta mají přednost před vlastními zájmy advokáta), jednat čestně a svědomitě a využívat důsledně všechny zákonné prostředky a v jejich rámci uplatnit v zájmu klienta vše, co podle svého přesvědčení pokládá za prospěšné, postupovat tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu a dodržovat pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže, činit neodkladné úkony po ukončení poskytování právních služeb, aby klient neutrpěl újmu na svých právech, zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých se dozvěděl, v souvislosti s poskytováním právních služeb, řádně informovat klienta, jak postupuje ve vyřizování jeho věci, poskytnout mu včas vysvětlení a podklady potřebné pro uvážení dalších příkazů, odevzdat klientovi nebo jeho zástupci po skončení poskytování právních služeb bez zbytečného odkladu všechny písemnosti, které mu klient svěřil nebo které z projednávané věci vznikly, vést přiměřené záznamy o svých výkonech a na požádání předložit obsah těch záznamů s vysvětlením.⁶

Další z povinností advokáta jsou vůči České advokátní komoře. Jedná se o placení příspěvku na činnost Komory a odvodů do sociálního fondu, oznamovací povinnost (aby ho Česká advokátní komora mohla vést v seznamu advokátů), oznamovat všechny změny a další skutečnosti, řešit spory s jiným advokátem, nebo advokátním koncipientem formou smírného řízení. Také je povinen informovat Komoru před jejími orgány o převzetí zastoupení ve sporu proti jinému advokátovi, poskytnout právní služby klientům, které mu určí Komora. Je pochopitelné, že advokát má rovněž celou řadu práv a oprávnění, a to jak práva obecná, tak vůči svému klientovi, jiným advokátům nebo České Advokátní Komoře.⁷

Práva advokáta jsou například následující. „Právo vykonávat advokacii samostatně nebo společně s jinými advokáty, právo na odměnu a náhradu účelně vynaložených nákladů, včetně práva žádat po klientovi přiměřenou zálohu, právo odmítnout poskytnutí právních služeb, vyjma případů, kdy byl advokát k poskytnutí

⁶Oficiální stránky ČAK, povinnosti advokáta, dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=40#:~:text=Advok%C3%A1t%20m%C3%A1%20v%C5%AF%C4%8Di%20klientovi%20zejm%C3%A9na,6%20etick%C3%A9ho%20kodexu>

⁷Oficiální stránky ČAK, povinnosti advokáta, dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=40>

právních ustanoven nebo určen, právo vypovědět smlouvu o poskytování právních služeb v případech vypočtených zákonem, právo nechat se zastoupit jiným advokátem, advokátním koncipientem nebo svým zaměstnancem, právo účastnit se sněmu, volit a být volen do orgánů Komory, právo být informován o činnosti Komory, právo využívat služeb poskytovaných Komorou pro advokáty, právo vykonávat rovněž jinou činnost, pokud není neslučitelná s výkonem advokacie.“ (komora, Oficiální stránka ČAK, 2018) ⁸Advokát má také povolení spravovat majetek jiných osob, což zahrnuje přijímání peněz a dokumentů do dočasného uložení za účelem jejich předání dalším stranám a vykonávání rolí insolvenčního správce. Jakékoli finanční prostředky, cenné papíry nebo jiný majetek, který advokát přijme do své správy, musí být uloženy na oddělený účet v bance nebo u jiné oprávněné osoby, která přijímá vklady nebo spravuje cenné papíry a majetek. Klient je povinen uhradit advokátovi veškeré náklady spojené se správou tohoto majetku.⁹

Co se týká odpovědnosti advokáta, můžeme rozeznávat několik druhů jeho odpovědnosti: odpovědnost veřejnoprávní, odpovědnost soukromoprávní, odpovědnost kárná. Odpovědnost kárná je upravena v zákoně o advokacii a dále pak ve vyhlášce č. 244/1996 Sb., advokátní kárný řád. Odpovědnost kárnou vysvětlují detailně v podkapitole 2.4.

Odpovědnost veřejnoprávní je tvořena trestní odpovědností a odpovědnosti za správní delikty a je spojena s trestním a správním právem. Odpovědnost soukromoprávní spočívá v odpovědnosti za škodu, která vznikla klientovi v důsledku poskytování právních služeb a je spojena s občanským právem.

Totéž platí, pokud je taková škoda způsobena zástupcem advokáta či jeho zaměstnaným advokátem, advokátním koncipientem nebo jiným zaměstnancem. Kromě toho má advokát právo na regresivní náhradu od svých zaměstnanců, včetně advokátních koncipientů, podle ustanovení §250 a následujících zákona č. 262/2006 Sb. zákoníku práce.¹⁰

⁸Oficiální stránka České advokátní komory–povinnosti advokáta, dostupné z: [https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=40#:~:text=pr%C3%A1vo%20vykon%C3%A1vat%20advokacii%20samostatn%C4%9B%20nebo,nebo%20ur%C4%8Den%20\(%C2%A7%2018%20z%C3%A1kone\)](https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=40#:~:text=pr%C3%A1vo%20vykon%C3%A1vat%20advokacii%20samostatn%C4%9B%20nebo,nebo%20ur%C4%8Den%20(%C2%A7%2018%20z%C3%A1kone))

⁹Oficiální stránka České advokátní komory–povinnosti advokáta, dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=40>

¹⁰MaurLegal advokátní komora, Odpovědnost vůči svému klientovi-dostupné z: <https://www.maurlegal.cz/cs/poradna/prakticke-rady-a-zkusenosti/odpovednost-advokata-vuci-svemu-klientovi/a-40/>

Mezi právníky se vede diskuse, zda by regresivní náhrada zástupců advokáta neměla být analogická s náhradou podle zákona č.82/1998 Sb. o odpovědnosti státu za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, a to bez omezení čtyř a půl násobku mzdy viníka. Odpovědnost advokáta za škodu klientovi nevyžaduje zavinění a není rozhodující, zda byla škoda způsobena úmyslně nebo z nedbalosti. Považuji za důležité na tomto místě této diplomové práce zmínit, že odpovědnost advokáta za profesionální chyby se týká nejen zmeškání procesních lhůt, ale také podání nebo nepodání opravných prostředků.¹¹

Odpovědnost advokáta za výklad právních norem nebo navržený postup v soudním řízení vyžaduje pečlivé posouzení v kontextu daných okolností. Obvykle se otázka, zda advokát porušil své profesní povinnosti a zda nese odpovědnost za vzniklou škodu, řeší prostřednictvím kárného řízení nebo rozhodnutím soudu.

Vedle pojmu advokát musím zmínit pojem advokátní koncipient. Advokátní koncipient je stejně jako advokát v seznamu advokátů zapsán v seznamu advokátních koncipientů vedeném Českou advokátní komorou. Podmínky pro splnění nalezneme v §37 odst. 1 zákona č.85/1996 Sb. o advokacii.

Advokátní koncipient musí být plně svéprávný, musí získat vysokoškolské vzdělání v oboru právo, a to v magisterském studijním programu studiem na vysoké škole v České republice nebo studiem na vysoké škole v zahraničí, pokud je takové vzdělání v ČR uznáváno za rovnocenné vzdělání na základě mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána. Advokátní koncipient musí být bezúhonný, komu nebylo uloženo kárné opatření vyškrtnutí ze seznamu advokátních koncipientů nebo na něhož se hledí, jako by mu toto kárné opatření nebylo uloženo a kdo je k advokátovi, usazenému evropskému advokátovi, ke společnosti nebo k zahraniční společnosti v pracovním poměru sjednaném na stanovenou týdenní pracovní dobu tak, jak uvádí §36 a §37 zákona o advokacii. Splněním podmínek je zapsán do seznamu advokátních koncipientů. Advokátní koncipient vykonává u advokáta, usazeného evropského advokáta, společnosti nebo zahraniční společnosti právní praxi, jejímž cílem je získat pod vedením a dohledem školitele znalosti a osvojit si zkušenosti potřebné k výkonu advokacie. Kdo z advokátních koncipientů

¹¹Odpovědnost za škodu způsobenou profesní komorou při výkonu veřejné moci, dostupné z. [file:///Users/pabloryvoli/Downloads/Odpov%C4%9Bdnost%20za%20%C5%A1%20kod%C5%AFsobenou%20profesn%C3%AD%20komorou%20p%C5%99i%20v%C3%BDkonu%20ve%C5%99ejn%C3%A9%20moci%20\(1\).pdf](file:///Users/pabloryvoli/Downloads/Odpov%C4%9Bdnost%20za%20%C5%A1%20kod%C5%AFsobenou%20profesn%C3%AD%20komorou%20p%C5%99i%20v%C3%BDkonu%20ve%C5%99ejn%C3%A9%20moci%20(1).pdf)

složil advokátní zkoušku, je vyškrtnut ze seznamu advokátních koncipientů uplynutím šestého kalendářního měsíce následujícího po měsíci, ve kterém byla zkouška složena. A to nalezneme v zákoně č. 219/2009 Sb. Čl. II odst.1 Přejídná ustanovení. To je zákon, kterým se mění zákon č.85/1996 Sb. o advokacii, kde se objevuje nové písmeno d).

2.3 Česká advokátní komora

Česká advokátní komora je nezávislá profesní organizace, která sdružuje advokáty působící v České republice. Jejím hlavním úkolem je zastupovat a chránit zájmy advokacie, prosazovat etické a profesní standardy v advokacii a dohlížet na dodržování právních předpisů a pravidel advokacie. Tato organizace také dbá na vzdělávání advokátů a poskytuje jim podporu a služby v jejich profesní praxi. Jejím posláním je zajistit nezávislost advokacie a zajišťovat kvalitní právní služby pro veřejnost. Česká advokátní komora je právnickou osobou.

Česká advokátní komora je největší samosprávná právnická profesní organizace v České republice. Vykonává správu v oblasti advokacie a zajišťuje ochranu a zajištění kvality právních služeb, které advokáti poskytují. Česká advokátní komora funguje nezávisle na státních institucích a financování ze strany státu není jejím příjmem. Samospráva a nezávislost na státu jsou klíčovými charakteristikami nezávislé advokacie, jelikož bez těchto principů by bylo vykonávání advokacie nemožné. Sídlo České advokátní komory je v Praze na Národní třídě 16, v Kaňkově paláci a pobočku má v Brně na Náměstí Svobody v Kleinovo paláci.¹²

O České advokátní komoře se píše v zákoně o advokacii v části šesté, ustanovení §40 a násl. Členství v ní je pro všechny advokáty ze zákona povinné.

Podle §41 zákona o advokacii má Komora tyto orgány: Sněm, představenstvo, předsedu Komory, kontrolní radu, kárnou komisi, odvolací kárnou komisi a zkušební komisi pro advokátní zkoušky, zkoušky způsobilosti a uznávací zkoušky. Komora může zřizovat poradní orgány.

Nejvyšším orgánem České advokátní komory je sněm. Sněm komory je orgánem, který představuje zákonodárné a rozhodovací těleso této profesní organizace. Je tvořen zástupci advokacie, kteří jsou voleni z řad advokátů.¹³

¹²Oficiální stránka ČAK-úvodní stránka, dostupné z: www.cak.cz.

¹³Oficiální stránka ČAK-orgány komory, dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=204>

Sněm má především pravomoc volit členy a náhradníky představenstva, kontrolního orgánu a kárné komise. Dále schvaluje organizační řád Komory, projednává zprávy o činnosti orgánů Komory, stanovuje výši poplatků advokátů za činnost komory a rozhoduje o stavovských předpisech, které si vyhrazuje. Má také právo zřizovat sociální a jiné fondy a stanovit pravidla pro jejich vytváření a využívání.¹⁴

Sněm také rozhoduje o podstatných otázkách týkajících se advokacie a může vyjadřovat stanoviska k různým právním, etickým nebo profesním otázkám vztahujícím se k právní profesi advokáta. Mezi další pravomoci Sněmu Komory patří tedy: Schvalování zásad činnosti advokátní komory, schvalování stanov a jejich změn, schvalování rozpočtu a vnitřního rozpočtového řádu advokátní komory, volba a odvolávání členů rady advokátní komory, schvalování vstupů nebo vylučování členů z advokátní komory, schvalování etického kodexu advokátní komory, schvalování změn a doplňků k etickému kodexu advokátní komory, jmenování kontrolní komise a jejího předsedy a místopředsedy, rozbor a schvalování zprávy o činnosti a hospodaření advokátní komory, schvalování vstupů a vystoupení z organizačních celků, do kterých je advokátní komora sdružena.

Představenstvo je výkonným orgánem České advokátní komory. Na čtyřleté funkční období volí Sněm jedenáct členů a pět náhradníků představenstva. Představenstvo zejména zajišťuje řádnou činnost Komory, spravuje majetek Komory, hospodaří s prostředky sociálního fondu, přijímá stavovské předpisy, vyjadřuje se ke zkušebním řádům pro advokátní a uznávací zkoušky, kárnému řádu, zajišťuje publikační, dokumentační a studijní činnost. Představenstvo v zákonem vymezených případech dále rozhoduje o vyškrtnutí ze seznamu advokátů a advokátních koncipientů, pozastavení výkonu advokacie a výkonu právní praxe advokátního koncipienta.

Představenstvo si volí ze svých členů předsedu a dva až čtyři místopředsedy na funkční období, a to tajnou volbou. Takto stanovené funkční období nesmí být delší než dva roky. Představenstvo je oprávněno předsedu nebo kteréhokoli z místopředsedů stejným způsobem kdykoli odvolat. O počtu místopředsedů rozhodne představenstvo před zahájením volby veřejným hlasováním.¹⁵

¹⁴Oficiální stránka ČAK-sněm ČAK, dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=9036>

¹⁵Oficiální stránka České advokátní komory-orgány komory, dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=204>

Předseda České advokátní komory jedná jménem Komory ve všech věcech. Kontrolní rada je kontrolním orgánem České advokátní komory. Dohlíží nad dodržováním zákona o advokacii a dodržováním stavovských předpisů. Kárná komise rozhoduje v tříčlenných senátech o závažném nebo opětovném zavinění porušení povinností. Odvolací kárná komise rozhoduje také ve tříčlenných odvolacích kárných senátech o odvoláních do rozhodnutí kárných senátů kárné komise. V kompetenci zkušební komise je schvalování seznamu předpisů v souladu s advokátním zkušebním řádem, jejichž znalost je následně požadována u advokátních zkoušek. Česká advokátní komora má pravomoc registrovat advokáty a udělovat jim povolení k výkonu advokacie. Sleduje dodržování etických pravidel a profesních standardů mezi advokáty a provádí disciplinární řízení v případě porušení těchto pravidel.¹⁶ Poskytuje vzdělávací programy a kurzy pro advokáty a dohlíží na jejich další odborný rozvoj. Zastupuje zájmy advokátů před státními orgány a na mezinárodní úrovni má povinnost Komora poskytovat informace o advokacii a právu veřejnosti.¹⁷ Podporuje spolupráci mezi advokáty a organizuje různé akce a události. Předseda komory je klíčovou osobou Komory. Má široké pravomoci a odpovědnosti. Předseda jedná jménem komory ve všech věcech. Jednou z jeho důležitých rolí je zastupování komory při komunikaci s externími subjekty, jako je státní správa, další profesní organizace a veřejnost.¹⁸

Dále je předseda zodpovědný za rozvoj strategie komory. Jeho úkolem je spolupracovat na tvorbě strategických cílů a plánů rozvoje, přičemž vede a motivuje ostatní členy komory k dosažení těchto cílů. Předseda má také právo a povinnost rozhodovat o zásadních otázkách týkajících se činnosti komory.¹⁹

Další důležitou funkcí předsedy je koordinace činností ostatních členů představenstva a dalších orgánů komory. Předseda komory aktivně komunikuje s veřejností a prosazuje zájmy advokacie. V neposlední řadě má předseda povinnost dohlížet na dodržování právních předpisů a etických standardů v rámci advokacie a zajistit, aby komora plnila své povinnosti a úkoly v souladu se stanovenými pravidly.²⁰

¹⁶Oficiální stránka České advokátní komory-orgány komory, dostupné z:

<https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=204>

¹⁷Oficiální stránka České advokátní komory – pravidla dalšího vzdělávání advokátů, dostupné z:

<https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=19694>

¹⁸Oficiální stránka České advokátní komory – předseda ČAK, dostupné z:

<https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=196>

¹⁹Oficiální stránka ČAK, dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=204>

²⁰Oficiální stránka ČAK, dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=204>

Kontrolní rada České advokátní komory představuje důležitý orgán této profesní organizace, který má za úkol dohlížet na dodržování právních a etických standardů v rámci advokacie. Její role spočívá v zajištění integrity a transparentnosti činnosti komory a ochraně zájmů advokacie. Základním úkolem Kontrolní rady je ten, že vykonává dohled nad činností České advokátní komory a ověřuje dodržování platných právních předpisů a stanovených pravidel. Kontrolní rada má přístup ke všem písemnostem a dokumentům advokátů a komory. Má pravomoc požadovat od orgánů komory informace, vyžádat si potřebné dokumenty a provádět nezávislé vyšetřování v případě podezření na porušení právních předpisů nebo etických standardů.²¹

Členy kontrolní rady volí Sněm České advokátní komory a tato Kontrolní rada má sedmdesát členů. Kontrolní rada volí svého předsedu ze svých členů. Proti advokátovi vystupuje za Kontrolní radu jako žalobce její předseda.²²

Kárná komise České advokátní komory je orgánem, který má za úkol posuzovat případy porušení etických a profesních standardů advokátů a přijímat odpovídající sankce v souladu s platnými pravidly a právními předpisy. O závažném, nebo opakovaném zavinění porušení zákonných, nebo stavovských povinností rozhoduje tříčlenný senát kárné komise.

Hlavním úkolem kárné komise je vyšetřovat stížnosti a případy podezření na porušení právních a etických pravidel advokacie. Na základě získaných informací a důkazů pak kárná komise rozhoduje o případných kárných opatřeních, které mohou být uložena. O kárném provinění advokáta rozhoduje pouze na základě žaloby podané kárným žalobcem.²³

Kárná komise, jejíž pravomoci jsou rozsáhlé, má právo vyslechnout obviněného advokáta, vyžádat si potřebné dokumenty a důkazy a přijímat rozhodnutí o vhodných kárných opatřeních v případě prokázaného porušení pravidel. Kromě toho má Kárná komise povinnost chránit zájmy klientů a veřejnosti tím, že zajišťuje, aby advokáti dodržovali profesionální standardy a etické principy. Předseda kárné komise je volen tajnou volbou členy kárné komise.²⁴

²¹Oficiální stránka ČAK, dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=204>

²²Oficiální stránka České advokátní komory-orgány komory, dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=204>

²³Oficiální stránka České advokátní komory-orgány komory, dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=39>

²⁴Oficiální stránka České advokátní komory-orgány komory, dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=204>

Odvolací kárná komise České advokátní komory představuje klíčový orgán této profesní organizace, který má za úkol posuzovat odvolání proti rozhodnutím Kárné komise a zajistit spravedlivé a objektivní řešení případů porušení etických a profesních standardů advokátů. Její role spočívá v ochraně práv advokátů a zajištění spravedlivého procesu v rámci kárného řízení.

Členy odvolací kárné komise opět volí Sněm. Odvolací kárná komise má jedenáct členů. Členem odvolací kárné komise může být zvolen advokát, který dosáhl věku čtyřicet let a byl členem, představenstvem, kontrolní rady, nebo kárné komise po dobu nejméně tří let.²⁵ Pravomoci Odvolací kárné komise jsou definovány zejména v rámci Zákona o advokacii a dalších relevantních právních předpisů. Jedním z hlavních úkolů této komise je posuzovat odvolání advokátů proti rozhodnutím Kárné komise. To zahrnuje provádění podrobného zkoumání případu, přezkoumávání důkazů a argumentů a vydávání rozhodnutí o případném zrušení, potvrzení nebo změně rozhodnutí původní komise.

Kromě toho má Odvolací kárná komise pravomoc posuzovat stížnosti na postup samotné Kárné komise a zasahovat v případě podezření na nesprávné vyšetřování nebo porušení práv obviněného advokáta. Odpovědností Odvolací kárné komise je zajistit, aby kárné řízení probíhalo v souladu se zákonem a principy spravedlnosti. To zahrnuje zajištění práva na řádnou obhajobu, dodržování zásady audiatur et altera pars (právo být slyšeny obě strany) a respektování základních práv a svobod obviněných advokátů.

2.4 Kárná odpovědnost

Na začátku této podkapitoly zmíním obecnější pojem odpovědnost. Odpovědnost je klíčovým pojmem, který zahrnuje morální, právní a profesní povinnost jednotlivců a organizací nést důsledky svých činů a rozhodnutí. Tento kritický a komplexní pojem má významné místo v různých aspektech lidského života a společnosti, přičemž ovlivňuje naše jednání, naše vztahy a naše chování v profesním prostředí.

²⁵Oficiální stránka ČAK-odvolací kárná komise, dostupné z:
<https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=9037>

Máme různé formy odpovědnosti, například: právní odpovědnost, morální odpovědnost, profesionální odpovědnost a osobní odpovědnost. Nebo také politickou odpovědnost, ústavní a morální odpovědnost.²⁶

Společným znakem je sankce, která stanovuje povinnost snést újmu v případě porušení dané odpovědnosti. Právní odpovědnost je stanovena zákony a předpisy. Právní odpovědnost plní určité funkce. Jedná se o funkci reparační neboli kompenzační, satisfakční a preventivní nebo represivní. Jednotlivci a organizace jsou povinni dodržovat právní normy a nesou za jejich porušení právní následky jako jsou pokuty, trestní stíhání nebo civilní žaloby a další následky.

Morální odpovědnost úzce souvisí s morálními hodnotami osob. Profesionální odpovědnost se týká závazku profesionálů, jako jsou lékaři, učitelé, právníci nebo inženýři, k vykonávání své práce s ohledem na etické normy a standardy stanovené pro danou profesi. S touto odpovědností souvisí právě kárná odpovědnost advokátů. Osobní odpovědnost znamená, že každý jednatel nese osobní odpovědnost za svá rozhodnutí a jednání ve svém životě.²⁷ To může zahrnovat rozhodnutí v oblasti zdraví, financí, vztahů a dalších aspektů běžného života.

Profesní odpovědnost se týká jednotlivce v rámci jeho profesního povolání. Například lékaři, právníci, a inženýři mají profesní etické normy a standardy, které musí dodržovat, aby zajistili bezpečnost a kvalitu svých služeb. Této odpovědnosti se také týká kárná odpovědnost advokátů.

Důležité je jejich profesní chování a etika v rámci výkonu profese advokáta. Advokáti jsou vázáni etickým kodexem, který stanovuje jejich povinnosti a omezení v právním zastupování klientů. Porušení těchto etických pravidel může vést k disciplinárním opatřením.

Do etických pravidel lze zahrnout povinnost chránit důvěrnost informací poskytnutých klienty. Advokáti, musí jednat profesionálně a slušně vůči všem stranám v právním procesu. Nepříjemné chování může vést k disciplinárním opatřením. Advokáti mají povinnost jednat v nejlepším zájmu svých klientů a zastupovat je s nejvyšší loajalitou. Porušení této povinnosti může vést ke kárné odpovědnosti.

²⁶Advokátní online deník, <https://advokatnidenik.cz/2019/06/10/etika-a-odpovednost-v-pravnickem-stavu-kulaty-stul-ve-vlasteneckem-sale-v-karolinu/>

²⁷TICHÝ L., a kol., Odpovědnost advokáta za škodu, s.100-200, 2012

Etický kodex je nejdůležitější stavovský předpis pro advokáty. Proto advokát, který například nezaplatí svůj soukromý dluh, navíc prisouzený věřiteli pravomocným rozhodnutím soudu závažným způsobem porušuje povinnosti advokáta a tím se dopouští kárného provinění. V čl. 9 odst. 1 v etickém kodexu advokáta nalezneme příklad, že advokát je povinen klienta řádně informovat, jak vyřizování jeho věci postupuje, a poskytovat mu včas vysvětlení a podklady potřebné pro uvážení dalších příkazů.²⁸

Kárná odpovědnost podle §49b Zákona o advokacii je důležitým prostředkem pro dodržování etických a profesních standardů v rámci advokacie v České republice. Tato odpovědnost stanovuje povinnosti advokátů a zároveň upravuje postup při porušení těchto standardů.

Podle §49b zákona o advokacii mají advokáti povinnost dodržovat etické a profesní normy stanovené Českou advokátní komorou a dalšími právními předpisy. Porušení těchto pravidel může mít za následek iniciaci kárné odpovědnosti, která může být řešena prostřednictvím kárného řízení.

Právní úprava kárné odpovědnosti advokáta v českém právním řádu není upravena v jednom právním pramenu, ale v těchto několika právních předpisech: Zákon o advokacii č. 85/1996 Sb.), usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1997, věstníku, definuje pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů ČR tzv. etický kodex, vyhlášku Ministerstva spravedlnosti č. 244/1996 Sb., kterou se podle zákona o advokacii, stanoví kárný řád a Sbírka kárných rozhodnutí České advokátní komory.

Kárná odpovědnost může být způsobena různými jednáními, jako je například nedodržení povinnosti mlčenlivosti, neetické chování při zastupování klienta nebo jiné formy neprofesionálního jednání. V takových případech může být advokát obviněn a podroben kárnému řízení, které provádí Kárná komise České advokátní komory. Důsledky kárné odpovědnosti mohou být různé a závisí na konkrétním případě.

Mezi možná kárná opatření lze zahrnout napomenutí, uložení pokuty, dočasné pozastavení nebo ztráta advokátní licence a další. Rozhodnutí o kárných opatřeních se stanovuje s ohledem na závažnost porušení, opětovné zavinění a další

²⁸Usnesení představenstva ČAK č.1/1997 Věstníku ze dne 31.října 1996, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky(etický kodex) – s.4, dostupné z: <https://www.cak.cz/assets/1997-1-eticky-kodex.pdf>

relevantní okolnosti případu. §32 zákona o advokacii uvádí, že advokát a advokátní koncipient jsou kárně odpovědní za kárné provinění.

Kárná odpovědnost advokáta je právní princip, který stanovuje, že advokát může být postavený před soud nebo disciplinární orgán a potrestán za porušení profesních norem a etických pravidel stanovených advokátním řádem.

Jednou z judikatur, která ilustruje význam kárné odpovědnosti advokáta, je případ z roku 2014, kdy kárný senát rozhodl o kárném řízení proti advokátce, která porušila povinnost mlčenlivosti a zveřejnila informace o pohledávce svého klienta do Národního registru pohledávek dodavatelů bez zproštění povinnosti mlčenlivosti. Kárný senát v tomto případě prokázal, že advokátka má skutečně povinnost chránit důvěrnost informací svých klientů a že porušení této povinnosti je vážným profesním nedostatkem, který může vést k disciplinárnímu opatření. Advokátka se následně odvolala k odvolací kárné komisi a ta po přezkoumání rozhodnutí potvrdila výrok kárného senátu.²⁹ Další příklady kárných odpovědností a provinění uvádím v kapitole č. 4 a kapitole č. 7.

2.5 Druhy kárných odpovědností

V této podkapitole bych ráda okrajově zmínila, že existuje více druhů kárné odpovědnosti. Kárná odpovědnost se vztahuje i na jiné veřejné právnické profese.

Jedná se o soudce, notáře, soudní exekutory a státní zástupce, přičemž každá tato profesní skupina je podřízena specifickým právním předpisům, jako je zákon č. 7/2002 Sb. o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, nebo zákon č. 358/1992 Sb. notářský řád.

Mezi jednotlivými kárnými odpovědnostmi různých právnických profesí shledávám v určitém aspektu rozdíly, v některých případech shodné a podobné aspekty.

Každá z profesí se řídí rozdílnými právními předpisy, a ty jsou ve svých zněních rozdílné.

Pro advokáty je kárná odpovědnost advokátů upravena zákonem o advokacii, advokátním kárným řádem a etickým kodexem.

Soudci podléhají speciálním právním předpisům týkajícím se kárné odpovědnosti, které jsou stanoveny v zákoně o soudnictví a v zákoně č. 7/2002 Sb. o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů.

²⁹SYKA J., Sbíрка kárných rozhodnutí ČAK 2014-2015, ČAK, Praha 2016, s.79

Kárná odpovědnost notářů je upravena notářským řádem, resp. zákonem č. 358/1992 Sb. Soudní exekutoři a jejich činnost je řízena exekučním řádem, resp. zákonem o soudních exekutorech a exekuční činnosti č. 120/2001 Sb.

Státní zástupci a jejich kárná odpovědnost je upravena zákonem o státním zastupitelství č. 283/1993 Sb.

Společným předpisem pro kárnou odpovědnost všech právnických profesí, vyjma notářů a advokátů je zákon č. 7/2002 Sb. o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů.

Další rozdíly mezi kárnou odpovědností jednotlivých právnických profesí lze najít v orgánech, která jednotlivá kárná řízení řeší.

U advokátů jsou kárné případy projednávány obvykle před kárnými senáty v rámci České advokátní komory. Kárná provinění soudců jsou projednávána před kárným soudem, kterým je Nejvyšší správní soud nebo správními soudy.

Kárné případy notářů jsou řešeny před kárnými senáty a před komisemi notářských komor České republiky.³⁰

„Kárné případy soudních exekutorů jsou projednávány disciplinárními senáty před kárným soudem. Kterým je Nejvyšší správní soud. V případě exekutorských kandidátů a koncipientů rozhoduje kárný senát Exekutorské komory České republiky. Kárné případy státních zástupců jsou projednávány v senátech kárného soudu složeným z předsedy senátu, jeho zástupcem a čtyřech přísedících.“ (ČR, 2024)³¹

Poslední rozdíl vidím v povaze povinností a pověření. Každá z těchto profesí má své specifické povinnosti a pověření, které se mohou projevat v různých typech kárných případů a sankcích. Například soudci mají povinnost zajistit spravedlnost a dodržování zákona v soudním procesu, zatímco advokáti mají povinnost poskytovat klientům zastupování a právní poradenství.

Některé aspekty jsou podobné. Všechny tyto profese mají povinnost jednat nezávisle a nestranně ve výkonu svých funkcí. To znamená, že musí dodržovat právo a zákony bez ohledu na vnější tlaky nebo osobní zájmy. Kárné případy v těchto profesích jsou projednávány před specifickými rozhodovacími orgány nebo

³⁰Kárný řád Notářské komory ČR, <https://www.nkcr.cz > data > predpisy > karny-rad>

³¹Justice.cz EXEKUCE, dostupné z: <https://exekuce.justice.cz/jak-si-stezovat-na-soudniho-exekutora/#:~:text=V%20k%C3%A1rn%C3%A9m%20C5%99%C3%ADzen%C3%AD%20ve%20v%C4%9Bcech,soudce%20a%20jeden%20soudn%C3%AD%20exekutor.>

komisemi, které mají pravomoc rozhodovat o disciplinárních opatřeních. Tyto orgány jsou obvykle složeny z profesionálů z dané oblasti a mají za úkol zajistit dodržování etických a profesních standardů.

V posledním případě nalézám i shodnost. Tuto shodnost vnímám v zásadě nezávislosti a nestrannosti. Ta je klíčová pro všechny tyto profese. Kárné řízení musí být nezávislé na politických tlacích a vnějších vlivech, aby byla zajištěna spravedlnost a důvěryhodnost rozhodnutí.

2.6 Kárné provinění

V zákoně o advokacii v §32 nalezneme vysvětlení, že advokát a advokátní koncipient jsou kárně odpovědní za kárné provinění. Kárným proviněním je závažné nebo opětovné zaviněné porušení povinností stanovených advokátovi nebo advokátnímu koncipientovi tímto nebo zvláštním zákonem s výjimkou zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu nebo stavovským předpisem.

Kárnými proviněními advokátů lze shledat situace, ve kterých advokáti, popř. advokátní koncipienti porušují profesní standardy, etické zásady nebo povinnosti stanovené zákonem o advokacii a etickým kodexem. Jedná se o zejména nedbalost, úmysl nebo nesprávné jednání, které může poškodit pověst advokatury, ohrozit důvěru veřejnosti v právní systém a právní profesi jako celek. Kárná provinění mohou mít různé formy. Jedním z příkladů kárného provinění advokáta může být porušení povinnosti mlčenlivosti. Advokát je povinen chránit důvěrné informace svých klientů a zachovávat mlčenlivost o věcech, které se dozvěděl v rámci své práce. Pokud by advokát tyto informace neoprávněně zveřejnil nebo sdílel s třetími stranami, jednalo by se o kárné provinění, které by mohlo vést ke kárnému řízení, a to následně ke kárnému opatření.³²

Dalším příkladem může být nepřiměřené potažmo nevhodné chování advokáta vůči klientům nebo jiným účastníkům právního procesu. Například hrubé nebo neetické jednání, nedodržování termínů nebo nedbalost při zastupování klientů může být považováno za kárné provinění.

Ve výše zmíněných případech může být advokát postaven před kárnou komisi a potrestán podle zákona o advokacii. Zákon o advokacii stanovuje pravidla

³² Oficiální webová stránka ČAK-Kárné žaloby na advokáty: nečinnost, kolize, porušení mlčenlivosti i nekolegiální vztahy, <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=13387>

a postupy pro řešení kárného provinění advokátů a zajišťuje, že jsou dodržovány profesní standardy v právní sféře a etické normy spojené s etickým kodexem. Cílem je ochránit zájmy klientů a zachovat důvěru veřejnosti k advokátům. Judikatura, tedy soudní rozhodnutí v případech týkajících se kárného provinění advokátů, slouží jako precedent pro budoucí rozhodování a pomáhá interpretovat a uplatňovat zákonné ustanovení. Logickou cestou můžeme dovodit, aby došlo ke kárné odpovědnosti, musí v první řadě dojít ke kárnému provinění.

„Odpovědný za kárné provinění je advokát, evropský advokát i usazený advokát, kterému lze uložit kárná opatření. Dle systematiky správního práva je kárné provinění řazeno mezi správní disciplinární delikty“ (Svejkovský J., 2021)³³

Kárným proviněním se také rozumí protiprávní jednání neboli porušení povinností advokáta nebo advokátního koncipienta. V zákoně o advokacii a ani v jiných právních předpisech není uveden taxativní výčet obecných znaků skutkových podstat kárných provinění. Ale myslím si, že interpretace v praxi není v ničem problematická. Je důležité, aby byla kárná provinění spravedlivě vyšetřována a řešena v souladu s příslušnými právními předpisy a postupy, z obavy ztráty důvěry klientů a veřejnosti, poškození reputace profesního stavu jako celku, popřípadě i morálních důsledků, včetně pocitu viny, ztráty sebeúcty.

Dle mého názoru, je kárné provinění dobře regulováno a dobře definováno, protože se stanovují postupy pro vyšetřování stížností a následném rozhodování o kárném provinění advokátů. Velmi důležitá role je i role advokátní komory, která je odpovědná za vyšetřování stížností a rozhodování o kárném provinění advokátů, což zajišťuje nezávislé a odborné posouzení každého případu, o kterém rozhoduje zvlášť. Advokátní komora každé kárné provinění posuzuje individuálně a to má za pozitivní důsledek, že rozhodnutí má větší pravděpodobnost spravedlivého rozhodnutí a opravdu odpovídá konkrétním okolnostem a důkazům. Lze potom přizpůsobit kárná opatření konkrétním případům. Advokátní komory jsou nezávislé a složené z profesionálů, což zajišťuje, že rozhodování není ovlivněno vnějšími tlaky nebo zájmy a posuzování probíhá odborně a kompletně.

³³ SVEJKOVSKÝ J., M. VYCHOPENĚ, L. KRYM, A. PEJCHAL a kol. Zákon o advokacii: komentář. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 231.

2.7 Kárná opatření

Kárné opatření podle zákona o advokacii představuje sankční prostředek, který může být uvalen na advokáta v případě prokázaného porušení jeho profesních povinností či etických standardů. Tato opatření jsou zaváděna advokátní komorou s cílem zabezpečit dodržování právních norem a tím zachovat důvěru veřejnosti v právní systém.³⁴ Kárné opatření lze uložit pouze tehdy pokud se advokát, či advokátní koncipient dopustí kárného provinění a pokud je prokázána jejich kárná vina. Kárné opatření může mít různou formu a míru, například udělení pokuty, dočasného pozastavení či ztráty advokátní licence. Výčet kárných opatření, která lze uložit je upraven v §32 odst. 3 zákona o advokacii, dopustí-li se kárného provinění advokát, §4 dopustí-li se advokátní koncipient. Tyto kárné sankce jsou aplikovány s ohledem na závažnost provinění a mohou být doprovázeny možností odvolání. Zmíněná kárná opatření mají za cíl potrestat jednání, které je v rozporu s právními normami nebo etickými standardy, a zároveň fungují jako odstrašující prostředek pro ostatní.

Přísnost nahlížení na jednotlivá provinění je různá a přihlíží se ke konkrétním okolnostem případu. Od uložení kárného porušení povinností lze dokonce upustit, pokud jde o méně závažné provinění. V takovém případě je dostatečné jen projednání kárného provinění. Dle §23 advokátního kárného řádu Kárný senát může kárně obviněného kárné žaloby zprostit, nebylo-li prokázáno, že se daný skutek stal, že skutek, pro nějž byla kárná žaloba podána spáchal kárně obviněný, není-li skutek kárným proviněním. V §24 advokátního kárného řádu nalezneme přihlížení a individuální nahlížení na přísnost případů. Dle kárného řádu kárný senát vysloví, že kárně obviněný spáchal kárné provinění a bylo zjištěno a prokázáno, že se stal skutek uvedený v kárné žalobě, že tento skutek lze kvalifikovat jako kárné provinění a při rozhodování o upuštění od uložení kárného opatření přihlíží především k povaze skutku, jeho následkům, okolnostem případů a k osobě obviněného, jeho zavinění a nesmí opomenout ani jeho osobní a majetkové poměry.

Pokud kárný senát rozhodne uložit kárné opatření, mělo by se uvést v rozhodnutí, z jakých skutečností vycházel při úvaze o jeho formě a výměře. Advokátovi lze za kárné provinění uložit některé z těchto kárných opatření, jejichž

³⁴ SVEJKOVSKÝ J., M. VYCHOPENĚ, L. KRYM, A. PEJCHAL a kol. Zákon o advokacii: komentář. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 230-231.

kompletní výčet nalezneme v §32 odst. 3 a odst. 4. Jsou to: Napomenutí, veřejné napomenutí, pokuta až do výše stonásobku minimální měsíční mzdy stanovené zvláštním právním předpisem. dočasný zákaz výkonu advokacie uložený na dobu od šesti měsíců do tří let, vyškrtnutí ze seznamu advokátů, odnětí knihy o prohlášeních o pravosti podpisu na dobu od šesti měsíců do tří let, pokud se advokát dopustil kárného provinění při činění prohlášení o pravosti podpisu, dočasný zákaz výkonu činnosti podle §56a uložený na dobu od šesti měsíců do tří let, pokud se advokát dopustil kárného provinění při výkonu této činnosti. Advokátnímu koncipientovi lze za kárné provinění uložit některé z těchto kárných opatření. Napomenutí, veřejné napomenutí, pokutu až do výše dvacetinásobku minimální měsíční mzdy stanovené zvláštním právním předpisem, vyškrtnutí ze seznamu advokátních koncipientů.

Kárná opatření jsou dostatečně přísná a účinná, aby odrazovala od porušování etických a profesních standardů advokacie, z mého osobního pohledu.

Některé případy kárného provinění však mohou být neadekvátně sankcionovány a postupy pro jejich vynucování mohou být nedostatečně transparentní, z důvodu nedostatku veřejného dohledu a omezeným přístupem k dokumentům a informacím.

2.8 Kárné řízení

Kárné řízení advokáta je neveřejný proces, kterým se zkoumá, zda advokát porušil povinnosti a etické normy stanovené zákonem o advokacii, etickým kodexem a advokátním kárným řádem. Jedná se o formální proceduru, která může být iniciována na základě stížnosti klienta, veřejnosti nebo samotné České advokátní komory. Stížnostní aparát může být často iracionální a ke kárnému řízení nemusí v některých případech vůbec dojít. Před samotným začátkem v tzv. rozhodovací fázi o relevantnosti stížnosti, se nejprve zjišťuje samotná validita stížnosti. Formální začátek kárného řízení je samotná kárná žaloba.

Po přijetí kárné žaloby podané kárným žalobcem rozhoduje kontrolní rada o tom, zda je kárná žaloba důvodná. Během kárného řízení je povinné zachování mlčenlivosti pro všechny účastníky. K tomu, aby bylo rozhodnuto, zda se advokát dopustil kárného provinění, je sestaven tříčlenný kárný senát, který je tvořený z řad členů kárné komise České advokátní komory a jehož členové se pravidelně v této

pozici střídají, ale nepoužije se zde volba sestavení ad hoc. Současně se vybírají i příslušní náhradníci.

Kárná žaloba musí být podána do šesti měsíců ode dne, kdy se kárný žalobce o kárném provinění dozvěděl, nejpozději však do dvou let ode dne, kdy ke kárnému provinění došlo.³⁵

O kárném provinění je rozhodováno osobami z téže profese, neboť kárná komise je orgánem České advokátní komory a členové se na tuto pozici volí ze sfér advokátů. Je nutné rozlišovat kárné řízení a řízení o náhradě škody způsobené při výkonu advokacie. Jedná se o dvě na sobě nezávislá a nesouvisející řízení.

Některé aspekty řízení mohou být zlepšeny, jako je doba trvání procesu nebo jasnost komunikace s veřejností ohledně rozhodnutí disciplinárních orgánů. Nicméně, systém považuji za relativně efektivní, pokud jde o dodržování etických a profesních standardů advokacie.

³⁵ SVEJKOVSKÝ J., M. VYCHOPENĚ, L. KRYM, A. PEJCHAL a kol. Zákon o advokacii: komentář. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 235-238

3. Historie

V této kapitole zmiňuji pouze nejzákladnější a zlomové zákony. Pro úvod zmiňuji, že pojem advokát pochází z latiny a to z pojmu „advocatus“, to znamená přivolaný.³⁶ Pojem advokát se začal objevovat z důvodu složitosti vznikajícího právního řádu, a začali se objevovat lidé, kteří se dokázali v právních věcech orientovat a začali se zabývat primárně právě právem. Tato činnost sahá až do doby starověkého Říma, kde toto povolání bylo nejprve bezplatná a později placená činnost.

V tomto ohledu je třeba zmínit zákon Lex Cincia z roku 204 př. n. l. přijatý tribunem Marcusem Cinciem Alimentem³⁷. Je známo několik ustanovení tohoto zákona. Jeden z nich zakazoval brát honoráře za poskytnutí právní pomoci.

3.1 Období 12. – 16. století

Počátky advokátského povolání, jehož cílem je poskytování právní pomoci třetím osobám, lze v českých zemích jen stěží dohledat.

Až teprve od 2. poloviny 13. století přibývá pramenů a je možné některé informace dohledat. Předchůdce dnešního advokáta byl v té době řečník nazývaný v latině advocatus, prolocutor a procurator.³⁸

Advocatus mohl být říšský fojt a zároveň jedna z osob uvedených jako svědkové v listině římsko – německého krále Konráda III. z roku 1144. Tato listina byla významným právním dokumentem, který se nejen zabýval udělením privilegií a ochranu městu Vratislavi (dnešní Wrocław v Polsku), ale také potvrzoval návrat hradu Podivín olomouckému biskupovi Jindřichu Zdíkovi a jeho právo razit mince. Mezi uvedenými svědky byl i řezenský fojt Fridrich, který měl titul „Fredericus advocatus Ratisponenis“.

Tato listina ve středověkém období posilovala postavení města jako samosprávné jednotky a přispívala k rozvoji městského práva, což bylo klíčové pro formování městských společností a demokratických institucí v Evropě.

³⁶ BALÍK, Stanislav a kol. Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha, Česká advokátní komora, 2009, 271 s. ISBN 978-80-7035-427-8. s.11

³⁷ BALÍK, Stanislav a kol. Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha, Česká advokátní komora, 2009, 271 s. ISBN 978-80-7035-427-8. s.13

³⁸ BALÍK, Stanislav a kol. Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha, Česká advokátní komora, 2009, 271 s. ISBN 978-80-7035-427-8. s. 20

Od 13. století začínají města vyvíjet vlastní právní systémy, což vede k formování městských soudu a právních institucí. Advokacie se začíná specializovat a získává na významu. Ve středověkém období byly právní záležitosti řešeny převážně feudálním právem.

Teprve od 2. poloviny 13. století se naskytla možnost získat alespoň základní právnické vzdělání také v Čechách. Jednak v pražské kapitulní škole, především však ve škole rétorické stylistiky, kterou zřídil notář Přemysla Otakara II, Jindřich Vlach.

Díky těmto školám byla Praha na konci 13. století nejspíš jedno z mála míst v Čechách, kde bylo možné najít kvalitního právníka. Vyplývá to nejspíše z listu, kdy pražský biskup Tobiáš z Bechyně doporučoval faráři z Ústí nad Labem, aby svůj spor vedl v Praze, protože je zde mnoho zkušených právníků.³⁹

Dopodrobna sestavená pravidla advokacie se objevují například v horním zákoníku Václava II. z roku 1300, který byl platný pro město Kutná Hora (*Ius regale montanorum*). V tomto zákoníku bylo již nepřímě postavení advokáta stanoveno. Zákoník uváděl informaci, že pouze advokáti s poctivým chováním měli právo na odměnu. Naopak ti nepoctiví měli být zbaveni své funkce, aby nepoškodili pověst advokátního stavu. Tzv. Brněnská právní kniha, která pochází z poloviny 14. století, poskytovala další detailní pravidla, která vyjma vrahů garantovala právo na právní pomoc každému a zároveň stanovovala povinnost mlčenlivosti.

Zvlášť historicky zajímavý je statut vydaný dne 15. října 1356, který byl vydán arcibiskupem Arnoštem z Pardubic. Tento statut stanovil pravidla pro činnost pražského oficiála a nařizoval poručníkům a řečníkům, aby se vyvarovali nepřiměřených požadavků a žádostí za svoje služby, jinak by jim hrozila hrozba božího soudu a věčného zatracení. Statut dále stanovoval, že si poručníci a řečníci mohli nárokovat pouze rozumnou odměnu za svou práci, a měli by se věnovat pouze takovému počtu případů, které odpovídají jejich schopnostem a dostupnému času.

Do roku 1615 nebylo nařízeno, nebo požadováno žádné vzdělání nebo stanoveny konkrétní podmínky pro pozici řečníka nebo poručníka.

Právní zvyky českého zemského soudu byly zprvu zachyceny pouze v soukromých soupisech šlechtického práva, respektive v právních knihách.

Je třeba také zmínit nejstarší právní knihu tzv. Knihu rožmberskou, která

³⁹ BALÍK, Stanislav a kol. Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha, Česká advokátní komora, 2009, 271 s. ISBN 978-80-7035-427-8. s. 24-25

vznikala ve 14. století.

Prvním právním předpisem nebo také standardem, který obsahoval specifická pravidla pro zemský soud, a tedy i předpisy týkající se role poručníka pře a řečníka, lze v rámci zemského práva považovat Ordo iudicii terrae z 14. století. Tento dokument se zaměřoval především na oblasti majetkového a trestního práva.

Ještě za vlády Karla IV. byl řád přeložen také do češtiny a tento Řád práva zemského odráží některé změny oproti latinskému textu. Podle latinské verze měl žalobu pro vraždu do dvou týdnů od spáchání skutku vznést osobně bratr, nebo přítel zavražděného před pražskými úředníky. Český Řád práva zemského přidával ustanovení o tom, že již při zahájení půhonu má žalobce dostat řečníka.⁴⁰

Nicméně, zemské zákonodárství zažilo významný rozvoj až v 16. století. Během tohoto období byly příslušné funkce upravovány prostřednictvím zemského uspořádání a rozhodnutími zemského sněmu. Například zemské uspořádání z roku 1530 obsahovalo ustanovení, která zakazovala dohody mezi advokáty o podílu na výsledku sporu, bez ohledu na to, kdo nakonec vyhraje, zakazovala také poskytování právního poradenství druhé straně sporu a stanovovala maximální výši odměn pro advokáty.

V roce 1545 bylo přijato zemským soudem usnesení, které nařizovalo, že řečníkem může být jen osoba čestná a poctivá. V jeho povinnostech byl zákaz bezdůvodného nařknutí a urážky, zákaz úmyslného odkládání pří, nebo bez pokynu klienta uzavírat s protistranou dohodu o smíru.

Stejně tak je důležité usnesení zemského sněmu z roku 1547, které zdůrazňovalo, že řečníci mohou být pouze „lidé dobří a na poctivosti zachovalí“ (kol., 2009, stránky 28-29). a Řečníci neměli přijímat jorgelty, tedy předem sjednané roční platy, ale pouze mzdu za jednotlivé spory.⁴¹

U městských soudů byla nízká odborná a často i morální kvalita řečníků nad nimiž nebyl žádný dozor. Častokrát používali nepravdivých údajů a zneužívali nevědomosti stran, za vyšší odměnu přestupovali ke druhé straně a vyvolávali kritiku ze strany městských obyvatel.

Pravidla stanovená v 16. století, stanovila požadavky na bezúhonnost a dobré pověsti advokátů, kteří byli povinni zachovávat úctu k soudu a všem účastníkům

⁴⁰ BALÍK, Stanislav a kol. Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha, Česká advokátní komora, 2009, 271 s. ISBN 978-80-7035-427-8. s. 28-29

⁴¹ BALÍK, Stanislav a kol. Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha, Česká advokátní komora, 2009, 271 s. ISBN 978-80-7035-427-8. s. 35-36

soudního řízení. Dále omezovala počet případů, které advokát mohl přijmout, a to v rozsahu, který byl v souladu s jeho schopnostmi. Dokonce zaváděla možnost trestu smrti pro advokáty, kteří poskytovali pomoc straně, jejíž zájmy byly v rozporu se zájmy jejich klienta.

S průběhem času se množství psaných právních a etických předpisů zvyšovalo, avšak nedostatečná profesionální a morální úroveň právních zástupců, kteří nepodléhali žádnému dohledu a často jednali jen ve svůj prospěch, vedla k úpadku advokátního stavu.

Změnu tohoto stavu mělo přinést rozhodnutí generálního sněmu z roku 1615, které představovalo první systematické uspořádání advokacie. Tímto usnesením bylo specifikováni advokáti, kteří byli oprávněni pokračovat v této profesi, zavedeny postupy pro přijímání nových adeptů, stanoveny povinnosti stavu a zaváděny sankce za neoprávněné vykonávání právnické profese.

3.2 Období 17. - 18. století:

K dalšímu rozvoji advokacie a jejich pravidel dochází v době baroka a osvícenectví. V té době začínají vznikat první právnické spolky hájící zájmy právníků.

Stále platil princip numerus clausus, který určoval počet advokátů a ten byl ve srovnání s dneškem téměř zanedbatelný. Například v Praze mělo povoleno působit dvanáct advokátů.

Prvním právním dokumentem, který obsahoval ustanovení týkající se advokacie, bylo Obnovení zřízení zemského. Obnovení zřízení zemského začalo platit roku 1627 v Čechách a v roce 1628 na Moravě. Toto období zmiňují historikové spíše okrajově, hovoří o něm velmi negativně. Tímto zřízením byl zaveden písemný proces, čímž předbělohorské řečnictví prakticky pozbylo významu.

Stále existovaly dvě formy právní pomoci, které byly reprezentovány advokátem a prokurátorem. Advokát připravoval jednotlivé žádosti a dokumenty, zatímco prokurátor, jako zmocněný zástupce klienta, tyto dokumenty podával a vykonával další procesní kroky. Nicméně nebylo neobvyklé, že tyto dvě role vykonávala stejná osoba, protože nebyly stanoveny žádné rozdíly v požadavcích na kvalifikaci, alespoň do roku 1652. Pokud však strana zvolila prokurátora jako svého zástupce a tento neuměl připravovat jednotlivé dokumenty, musel si prokurátor tyto náklady hradit ze své odměny.

Obnovení zřízení zemské zdůrazňovalo důležitost důvěrného vztahu mezi právním zástupcem a klientem, když stanovilo povinnost udržovat mlčenlivost a zakázalo dvojí zastoupení.

Advokáti a prokurátoři dále např. nemohli odmítnout žádost o právní pomoc, přičemž hájení zájmů klienta měli věnovat důkladnou péči.

Obnovení zřízení zemského nebylo komplexní úpravou výkonu povolání advokáta, nebo prokurátora, Postupné úpravy byly dále řešeny a upřesněny v Deklaratoriích a Novelách. Právě Deklaratoria ze dne 14. prosince 1652 formálně rozlišila povolání advokáta a prokurátora. Advokátem se mohla stát pouze a výlučně vysokoškolsky vzdělaná osoba, která vykonala přísahu. Byl zaveden advokátský přímus tzv. povinné zastoupení advokátem, nebo prokurátorem v některých záležitostech. Aby se předcházelo pokoutnictví, bylo advokátům zakázáno podepisovat podání sepsanými tzv. neadvokáty. Prosadil se opět princip numerus clausus, který stanovoval přesný počet advokátů a prokurátorů u jednotlivých soudů.

Během vlády Marie Terezie docházelo k dalšímu posílení zmíněných změn v oblasti advokacie, což lze sledovat například ve Dvorském dekretu z roku 1748, který explicitně potvrzoval pravomoc soudu pozastavit činnost advokáta.

Proces přeměny advokacie v oficiální povolání byl uzavřen s přijetím Josefinského soudního řádu z roku 1781. Tento právní předpis nejenže požadoval určitou úroveň vzdělání, ale také stanovil povinnost absolvovat praxi neurčené délky u apelačního soudu a následné složení praktické zkoušky před tímto soudem.

Pozitivní stránku lze spatřovat v odstranění principu numerus clausus a zvýšení počtu advokátů, což bylo důležité, protože jejich počet byl nedostatečný. Avšak tato situace nebyla dlouho trvalá, protože od roku 1802 byly advokátní zkoušky pozastaveny, kromě případů, kdy bylo uděleno panovnické milosti, a od roku 1821 byl faktický numerus clausus explicitně stanoven i v právních předpisech. Ve výše zmíněné době největšího věhlasu dosáhli významní advokáti jako Jan Jakub Rytíř Weingarten, Václav Xaver Neumann z Puchoze anebo Josef Azzoni.

Také je nutné poznamenat relevantní právní předpisy pro období let 1781-1848, kterými jsou: Všeobecný zákoník o zločinech a trestech na ně z roku 1787, trestní zákoník z roku 1803, Obecní soudní řád kriminální z roku 1787, směnečný řád z roku

1763 a potom hlavně Všeobecný zákoník občanský z roku 1811, jejichž aplikace se neobešla bez advokáta.⁴²

Právnická fakulta byla ve sledovaném období organizovaná dvojkolejně. V čele vysokého učení stál jmenovaný direktor a voleným představitelem sboru všech doktorů práv byl děkan. Analogicky byla uspořádána i univerzita, rovněž o rektorovi se hlasovalo. Tyto volené funkce byly často vykonávány advokátem. Děkanem i rektorem se stal nejen Jan Nepomuk Kaňka ale též jeho učitel Ferdinand Woldřich z Ehrenfreundu.⁴³

3.3 Období od 1868 až 1918

Začátek tohoto období v podstatě přímo navázal na předchozí předrevoluční dobu, jelikož veškeré právní předpisy týkající se advokacie byly zcela převzaty v jejich původním rozsahu. Neměl-li mladý právník dostatečné rodinné a finanční zázemí byly jeho praktické začátky velmi těžké. Bylo důležité, u kterého advokáta praxi právníci praktikovali. Například Vendelín Grünwald se stal koncipientem u prvního prezidenta Vídeňské advokátní komory a předkladatele advokátního řádu z roku 1868 Eugena Megerle von Mühlfeld.⁴⁴

Dne 16. srpna 1849 byl vydán císařským nařízením č. 364/1849 ř. z. tzv. provizorní advokátní řád. Tento dokument však pouze částečně upravoval otázky spojené s advokací a explicitně stanovil, že všechny ostatní právní předpisy týkající se advokátů, které nebyly v něm zmíněny, zůstávají nadále platné.

Podobně jako v předchozích obdobích, i za platnosti tohoto nařízení se uplatňoval princip numerus clausus, což znamenalo, že povolení k výkonu advokacie záviselo na rozhodnutí ministra spravedlnosti, který měl pravomoc jmenovat advokáty. Disciplinární dozor nad advokáty zůstal nadále výhradně v kompetenci soudů. K tomuto je třeba podotknout, že počátkem roku 1848 působilo v Čechách asi osmdesát advokátů a okolo třiceti na Moravě. Z tohoto nedostatku advokátů docházelo k rozmachu pokoutného poskytování služeb advokacie. Advokáti z českých zemí se jako poslanci hojně podíleli jak na sněmu ve Vídni a posléze v Kroměříži, tak na frankfurtském sněmu.

⁴²BALÍK, Stanislav a kol. Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha, Česká advokátní komora, 2009, 271 s. ISBN 978-80-7035-427-8. s. 60, 65, 66, 70-72

⁴³BALÍK, Stanislav a kol. Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha, Česká advokátní komora, 2009, 271 s. ISBN 978-80-7035-427-8. s. 74-75

⁴⁴BALÍK, Stanislav a kol. Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha, Česká advokátní komora, 2009, 271 s. ISBN 978-80-7035-427-8. s. 77-78

Prvek pozitivního řešení lze shledat ve vytvoření provizorního advokátního řádu, jež reguloval samosprávu advokátního stavu. Tento řád dal vzniknout advokátním komorám v Praze, Brně a Opavě.

Přesto, že šlo o významný krok modernizace české advokacie, měly tyto advokátní komory dost omezené pravomoci.

Přijetí advokátního řádu pod č. 96/1868 ř.z., bylo důležitým milníkem pro vytvoření svobodné a nezávislé advokacie. Tento advokátní řád stanovoval podmínky přístupu k advokátní profesi. Podmínky, které musel zájemce o advokátní profesi splnit byly například v prokázání sedmileté praxe, úspěšné složení advokátských zkoušek a vykonání přísahy u vrchního soudu.

V §33 tohoto advokátního řádu bylo uvedeno potvrzení nezávislosti advokátního stavu na soudní moci s tím, že zodpovědnost a vedení disciplinárních řízení přešlo na orgány advokátní komory. V českých zemích v roce 1861 společně Rudolf kníže Thurn-Taxis, Karel Jaromír Erben a Jan Jeřábek založili časopis Právník. V tomto časopise vedli právníci a advokáti odborné diskuse nad různými tématy.

Pro disciplinární řízení byl důležitý rok 1872, ve kterém byl vydán disciplinární statut č. 40/1872 ř.z., ve kterém bylo definováno, že disciplinární řízení je dvouinstanční. To znamená, že v první instanci prováděla rozhodnutí disciplinární rada advokátní komory a ve druhé, v odvolací instanci fungoval Nejvyšší soud. Disciplinární řízení mohlo být započteno již ve chvíli oznámení jakékoli informace o provinění advokáta k disciplinární radě. Disciplinárními tresty mohly být uděleny písemné důtky, peněžitá pokuta, dočasné pozastavení výkonu advokacie nebo vyřazení ze seznamu advokátů. Výsledky disciplinárních řízení se pak zaznamenávaly v samostatném rejstříku. V devatenáctém století existoval Časopis českých advokátů, který se v roce 1901 přejmenoval na Právnícké rozhledy. Vlivným sdružením byl Spolek pražských advokátů.⁴⁵ Během 1.světové války byl chod advokacie a justice významně narušen. Významný a typický politický proces, který stojí za zmínku a který se zapsal do dějin, byl proces před vojenským soudem ve Vídni v roce 1915 s Karlem Kramářem, Aloisem Rašínem, Vincencem Červinkou a Josefem Zamazalem, kteří byli obžalováni ze zločinu velezrady. Proces je zajímavý, protože Alois Rašín byl

⁴⁵BALÍK, Stanislav a kol. Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha, Česká advokátní komora, 2009, 271 s. ISBN 978-80-7035-427-8. s. 122

advokátem a obhájcem byl prezident Advokátní komory Eduard Koerner. Všichni obžalovaní byli v rozsudku uznáni vinnými a odsouzeni k trestu smrti. Nakonec byl Rašínovi trest snížen na desetiletý žalář a posléze amnestován roku 1917.⁴⁶

3.4 Období od 1918 až 1938

Období první republiky bylo v Čechách a na Moravě poklidné. Od přelomu 19. a 20. století přibývalo advokátů, kteří se věnovali národnímu hospodářství a financím. Typickým příkladem byl Alois Rašín nebo Antonín Schauer.

Tento časový úsek je především charakterizován plynulým pokračováním v rakousko-uherském právním vývoji, což lze pozorovat i v souvislosti s vydáním zákona č. 11/1918 Sb. z. a n., o zřízení samostatného státu. Advokáti v této době byli významnou společenskou vrstvou, která se výrazně podílela na věcech veřejných a aktivitách občanské společnosti.

V roce 1868 byla provedena novela Advokátního řádu (Zákon č. 40/1922 Sb. z. a n.). Tato novela poprvé připouštěla působení žen v advokacii. První žena byla přijata ke studiu práv na pražskou právnickou fakultu v roce 1918.

První advokátka v českých zemích byla Matylda Wíchová-Mocová.

Počet advokátů se v roce 1925 rapidně zvýšil, a to v Praze desetinásobně a mimo Prahu šestinásobně. Počet advokátů dosáhl vrcholu v Praze v období po uzavření Mnichovské dohody. Díky omezení československých hranic došlo k přesídlování advokátů ze zabraného území do vnitrozemí, kde se počet advokátů rapidně zvýšil. V reakci na tuto situaci bylo přijato opatření Stálého výboru č. 284/1938 Sb. z. a n., které umožňovalo výboru advokátní komory povolit zápis nových advokátů pouze v případě, že by to neohrozilo veřejný zájem, kterým byl maximální počet advokátů v místě tak, aby neohrozil živobytí již registrovaných advokátů.

Mezi českými a německými advokátními spolky o úpravě národnostních poměrů ve výboru Advokátní komory v Čechách se docílilo dohody podle níž komorní výbor se má skládat z předsedy Čecha a dvou viceprezidentů, z nichž jeden by byl Čech a druhý Němec a z dvaceti sedmi členů výboru z nichž by bylo šestnáct české národnosti a jedenáct německé národnosti.

⁴⁶BALÍK, Stanislav a kol. Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha: Česká advokátní komora, 2009, 271 s. ISBN 978-80-7035-427-8. s. 138

Stále existovala Moravská advokátní komora, Slezská advokátní komora a tedy i Česká advokátní komora.⁴⁷

3.5 Období 1938 až 1945

Rok 1939 a pro Českou republiku nehezké období znamenalo omezení práv židovských obyvatel v Československu. Nařízením č. 136/1940 Sb. z. a n., byl stanoven zákaz výkonu profese advokáta a zákaz působení v trestních řízeních všem židům. Židé, jako advokáti tímto nařízením byly vymazáni ze seznamu advokátních komor.

„Advokáti židovského původu, kteří byli z tohoto seznamu vymazáni směli obstarávat toliko právní věci židů a organizací, nebo zařízení, které sledují výhradně zájmy židů. Zvláště smějí toliko pro ně sepisovati podání a zastupovati je před soudy, nebo mimo soud a je obhajovati. Židovští právní zástupci a kandidáti podléhají doзору prezidenta krajského soudu a prezidenta vrchního soudu svého působení a ministerstva spravedlnosti. Židovští právní zástupci jsou povinni užívat tohoto názvu. Židovští právní zástupci mohou být ustanoveni podle potřeby, nejvýše v počtu 2 % počtu advokátů zaspaných v den vyhlášení tohoto nařízení v seznámech advokátních komor v Praze a v Brně.“ (kol., 2009, stránky 109-110)⁴⁸

15. března 1939 vstoupila okupační armáda do českých zemí. Během německé okupace a tzv. Protektorátu Čech a Moravy byl vývoj a pozice advokacie doprovázeny útlakem a nesvobodou. V protektorátu Čechy a Morava byl zřízen systém německých správních orgánů a soudů. Vedle komor protektorátních byla zřízena Říšská komora právních zástupců v Protektorátu Čechy a Morava.⁴⁹ Časopis Česká advokacie přinesl český překlad Norimberských zákonů.

Po atentátu na říšského protektora Reinharda Heydricha byly podmínky v oblasti advokacie ještě přísnější. Vydané vládní nařízení č. 354/1942 Sb. z. a n. určovalo pravomoc rozhodovat ministerstvu spravedlnosti ve věcech, zda má být proti advokátům, označeným za politicky nespolehlivé, zahájeno běžné disciplinární řízení v rámci jejich příslušné komory, nebo zda bude o kárném

⁴⁷ BALÍK, Stanislav a kol. Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha, Česká advokátní komora, 2009, 271 s. ISBN 978-80-7035-427-8. s. 151-152

⁴⁸ BALÍK, Stanislav, Advokacie včera a dnes, vyd. Aleš Čeněk, 1. vydání 2000, ISBN 80-902627-7-5, s. 109-110

⁴⁹ BALÍK, Stanislav a kol. Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha, Česká advokátní komora, 2009, 271 s. ISBN 978-80-7035-427-8. s. 179

opatření rozhodnuto přímo ministerstvem. Za politicky nespolehlivé advokáty byli považováni ti, kteří projevovali nepřátelskou orientaci a smýšlení vůči Říši, a jejich politická činnost či způsob výkonu povolání nenasvědčovaly tomu, že by mohli bezvýhradně podporovat nové politické uspořádání. Orgány disciplinárních komor byly navíc povinny hlásit případy, které spadaly do působnosti tohoto nařízení. Po druhé světové válce se právní úprava advokacie zásadněji nezměnila a snažila se navázat na tradice první republiky.

3.6 Období od 1948 až 1989

Od 25.února do 31.prosince 1948 lze pojmut jako etapu likvidace advokátní stavovské samosprávy. Od roku 1948 nastolil komunistický režim totalitu. Netoleroval jakoukoli neposlušnost své straně. Výkon advokacie byl zcela podřízen státní moci.

Postupně byly komunistickou vládou přijaty čtyři zákony o advokacii.

Zákon č. 322/1948 Sb., zrušil samosprávu advokátů, soukromých advokátních kanceláří a zavedl perzekuci advokátů nepohodlných režimu. Advokáti mohli působit pouze prostřednictvím krajských sdružení advokátů, do kterých byli přijímáni pouze českoslovenští občané, kteří prokázali loajalitu a oddanost lidově demokratickému režimu. Toto omezení nezávislosti mělo dopad i na oblast jejich financí, jelikož advokáti měli povinnost odevzdávat své příjmy získané z advokacie krajskému sdružení, které poté rozdělovalo odměny mezi své členy. Činnost krajských sdružení advokátů byla dozorována Ústředním sdružením advokátů, jež bylo podřízeno ministerstvu spravedlnosti.

Likvidace advokátních kanceláří proběhla v masovém měřítku. Podle statistických údajů se počty advokátů v českých zemích snížily z necelých čtyř tisíc na pět set sedmdesát advokátů. Do krajského sdružení advokátů byli převzati advokáti, u nichž byla shledána požadovaná míra oddanosti „lidově demokratickému zřízení.“ (kol., 2009, str. 207)⁵⁰

Vládnoucí garnitura rozhodla o možnosti existence případů, ve kterých byla povolena povinnost mlčenlivosti, pokud se jednalo o trestný čin spáchaný proti lidově demokratické republice, nebo to bylo v zájmu státu.

⁵⁰ BALÍK, Stanislav a kol. Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha, Česká advokátní komora, 2009, 271 s. ISBN 978-80-7035-427-8. s. 207

Kárné řízení bylo zahájováno v případě, že advokát zanedbal své povinnosti v takové míře, která přesáhla pouhé drobné pochybení. Soudy byly jedinými orgány, které rozhodovaly o kárných přečinech, a mohly udělit tresty ve formě písemného pokárání, peněžité pokuty v rozmezí od 500,- Kčs do 1.000.000,- Kčs nebo zrušení členství v krajském sdružení spojené s neschopností stát se členem jiného krajského sdružení.

Období bylo poznamenáno především vrcholící vlnou politických procesů např. proces s Miladou Horákovou.

Druhý zákon č. 114/1951 Sb. o advokacii definoval, kdo se mohl stát advokátem. V podmínkách stálo, že se jím mohla stát osoba, která byla ochotná a schopná klást zájmy společnosti nad zájmy svého klienta.⁵¹

Úloha advokáta v té době byla prakticky totožná s rolí prokurátora, který musel mít stejné ideologické přesvědčení jako komunistický režim.

Podle ustanovení §13 uvedeného zákona měl ministr spravedlnosti možnost prominout některé požadavky pro práci advokáta, včetně potřeby právnického vzdělání nebo absolvování odborné zkoušky. To znamenalo, že v advokacii mohla působit i osoba bez specifických odborných znalostí, pokud byla loajální vůči komunistickému režimu.

Zákonem č. 114/1951 Sb. došlo k několika změnám v hierarchii advokacie. Krajská sdružení advokátů byla nahrazena základním pracovním kolektivem advokátní poradny. Ústředí advokátních poraden kontrolovalo činnost těchto poraden a celý tento systém byl nakonec pod dohledem ministerstva spravedlnosti.

V kárném řízení pro menší provinění advokátů měl pravomoc řídit vedoucí advokátní poradny, zatímco závažnější případy a porušení povinností vedoucích advokátních poraden spadaly pod jurisdikci Ústředí advokátních poraden.

Kárné sankce zahrnovaly udělení důtky, přísné důtky, pokuty až do výše 20.000 Kčs a vyloučení z členství v advokátní poradně s trvalou, nebo dočasnou neschopností nabýt opětovného členství.

Revize struktury advokacie vzhledem k novému územnímu uspořádání po roce

⁵¹BALÍK, Stanislav a kol. Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha, Česká advokátní komora, 2009, 271 s. ISBN 978-80-7035-427-8. s. 207-210

1960 zákonem č. 57/1963 Sb. dosáhla nařízením, sdružování advokátů v krajských sdruženích advokátů. Advokátní poradny fungovaly na bázi týmu pracovníků. Dohlížet na aktivity krajských sdružení advokátů mělo Ústředí československé advokacie, zatímco ministerstvo spravedlnosti mělo nadhled nad celým právním stavem. Tímto zákonem mohlo Ústředí československé advokacie určovat počty advokátů v krajských organizacích.

Kárné řízení prováděl výbor krajského sdružení advokátů a o odvolání pak rozhodoval výbor Ústředí československé advokacie.

Advokát byl považován za provinilého v kárném řízení, pokud vážně porušil své povinnosti advokáta, nebo se choval nedůstojně v socialistické společnosti. Kárná opatření zahrnovala udělení důtky, veřejné důtky a snížení platu až o 10 % po dobu nejvýše tří měsíců. Rozhodnutí o zrušení členství advokáta ve sdružení mohl učinit výbor příslušného krajského sdružení advokátů, a to i mimo kárná řízení, pokud to vyžadoval obecný zájem.

Pokračování revize politických procesů ukončila srpnová okupace Československa vojsky Varšavské smlouvy. Těm, kteří kritiku otevřeli, byli mnohdy jejich postoje přičteny k tíži v normalizaci.

Dobový rámeček by pak nebyl úplný bez připomenutí kodifikací občanského, trestního, pracovního a hospodářského práva a procesních předpisů, které byly přijaty v 1. polovině 60. let 20. století souběžně se zákonem o advokacii z roku 1963.⁵²

Jediným novým právním aktem, který ovlivnil advokacii v této době, byl zákon č. 118/1975 Sb., o advokacii. Tento zákon platil pouze v rámci České socialistické republiky, a to v důsledku vzniku československé federace v roce 1968. Byla to nejdůležitější zpracovaná regulace advokacie za éry komunistického režimu, která se v tomto období nejvíce blížila demokratickému uspořádání. Advokátní profesi prováděly advokátní poradny, které se sdružovaly v krajská sdružení advokátů.

O kárných řízeních rozhodovala tříčlenná kárná komise a o případném odvolání rozhodoval výbor Ústředí české advokacie. Kárnými opatřeními bývaly důtka, veřejná důtka a snížení základní odměny advokáta až o 10 %, a to na dobu nejvýše tří měsíců. O zrušení členství advokátů rozhodovalo příslušné krajské sdružení.

⁵²BALÍK, Stanislav a kol. Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha, Česká advokátní komora, 2009, 271 s. ISBN 978-80-7035-427-8. s. 214

3.7 Období od 1990 až do současnosti

„V prosinci 1989 rozhodl výbor Ústředí české advokacie o svolání mimořádné konference na 21. až 22. února 1990. Vzhledem k tomu že do 30. června 1990 platila právní úprava daná ještě zákonem o advokacii z roku 1975, zůstaly stále organizačními platformami, kde se odehrávaly události uvnitř advokacie, advokátní poradny, krajská sdružení advokátů a Ústředí české advokacie.

V českých zemích tehdy působilo osm set dvacet šest advokátů a advokátních koncipientů, jejichž největší koncentrace byla v Praze, a proto zákonitě specifickou významnou roli hrálo především pražské Městské sdružení advokátů.

V Praze ještě před mimořádnou konferencí se sešlo 11. února 1990 fórum českých advokátů, na němž advokáti diskutovali o dění v advokacii i společnosti. Na zmíněné mimořádné konferenci byl předsedou výboru Ústředí české advokacie zvolen Karel Čermák.“ (kol., 2009, str. 227)⁵³

V roce 1990 byl Českou národní radou přijat zákon č. 128/1990 Sb., o advokacii a zákon č. 209/1990 Sb., o komerčních právnících a právní pomoci jimi poskytované. Těmito zákony byla definována základní úprava pro dvě nezávislá a samostatná právní povolání, se svojí vlastní organizační strukturou a interními předpisy. Díky zákonu č. 209/1990 Sb., o komerčních právnících nastala rivalita mezi advokacii a komerčními právníky. Podle tohoto zákona byly především položeny základy organizační struktury obou komor – České advokátní komory a Komory komerčních právníků České republiky. Tyto orgány se staly právními nástupci na jedné straně Ústředí české advokacie, krajských sdružení advokátů a pražského Městského sdružení advokátů a na druhé straně Unie podnikových právníků České republiky. Obě komory jako samosprávné stavovské organizace sdružovaly všechny advokáty.⁵⁴

Díky přijetí zákona č. 128/1990 Sb., došlo k obnově stavovské samosprávy a k určení advokacie jako svobodného a nezávislého povolání. Advokát, dle ustanovení §13 byl výslovně vázán příkazy svého klienta. Advokát měl dle zákona stanovené povinnosti, které musel dodržovat. Jednou z těchto povinností byla i povinnost mlčenlivosti, které jej mohl zprostit jen jeho klient. Povolání advokáta

⁵³BALÍK, Stanislav a kol. Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha, Česká advokátní komora, 2009, 271 s. ISBN 978-80-7035-427-8. s. 227

⁵⁴BALÍK, Stanislav a kol. Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha, Česká advokátní komora, 2009, 271 s. ISBN 978-80-7035-427-8. s. 228-229

mohl po splnění definovaných požadavků vykonávat každý.

Kárně odpovědný byl advokát zejména při opakovaném nebo závažném porušení svých zákonem stanovených povinností. Jako kárné opatření mohlo být advokátovi uloženo písemné napomenutí, pokuta, a to až do výše 10.000,- Kčs nebo mohl být vyškrtnut ze seznamu advokátů až na dobu pěti let.⁵⁵

Kárné řízení bylo vedeno tříčlenným kárným senátem. Případný opravný prostředek proti tomuto rozhodnutí mohlo rozhodovat představenstvo České advokátní komory, rozhodnutí o vyškrtnutí ze seznamu advokátů přezkoumával Nejvyšší soud České republiky.

„Práva České advokátní komory zřízené zákonem z roku 1990 a Komory komerčních právníků ČR zřízené zákonem o komerčních právnících přešla na Českou advokátní komoru zřízenou zákonem z roku 1996.

Na zákon z roku 1996 navázaly do konce téhož roku prováděcí předpisy – vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), vyhláška č. 244/1996 Sb., jíž se podle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii stanovil kárný řád (advokátní kárný řád), a vyhláška č. 197/1996 Sb., kterou se vydává zkušební řád pro advokátní zkoušky a uznávací zkoušky (advokátní zkušební řád).⁵⁶ (kol., 2009, str. 234)

⁵⁵Ustanovení § 25 - § 28 zákona č. 128/1990 Sb., o advokacii.

⁵⁶BALÍK, Stanislav a kol. Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha, Česká advokátní komora, 2009, 271 s. ISBN 978-80-7035-427-8. s. 234

4. Kárné provinění

Advokát a advokátní koncipient jsou kárně odpovědní za kárné provinění dle ustanovení §32 a násl. Zákona o advokacii. Z tohoto ustanovení vychází, že nejprve je nutné, aby došlo ke kárnému provinění, za něž následně nesou kárnou odpovědnost.

Kárné provinění je závažné nebo opětovné zaviněné porušení povinností stanovených advokátovi nebo advokátnímu koncipientovi zákonem, zvláštním zákonem nebo stavovským předpisem. Tuto definici nalezneme v ustanovení §32 odst.2 zákona o advokacii. Ojedinelé a nezávažné porušení povinnosti advokáta není kárným proviněním. Advokát je kárně odpovědný i za zavinění porušení povinností své advokátní kanceláře. Jedno z kárných provinění je porušení právních předpisů v souvislosti s nakládáním s penězi, cennými papíry nebo jiným majetkem, jenž byl uložen do advokátní úschovy. Jak jsem již výše zmínila, dle systematiky správního práva je kárné provinění řazeno mezi správní disciplinární delikty. Kárným proviněním se rozumí protiprávní jednání, tedy porušení povinností advokáta či advokátního koncipienta. Nastává v případě porušení obecně formulovaných povinností, jež jsou obsaženy v zákoně o advokacii, zvláštním zákoně a ve stavovských předpisech.

Typové znaky skutkových podstat kárných provinění nejsou ani v zákoně o advokacii ani v jiných právních předpisech uvedeny. Přesto výklad pojmu kárného provinění nečiní v kárné praxi problémy.⁵⁷

Objektem kárného provinění je široký okruh vztahů vznikajících, vyvíjejících se a zanikajících především při poskytování právní pomoci advokátem a advokátním koncipientem. Závažnost kárného provinění je řešena vzhledem k následkům chování advokáta ke klientovi, soudům a jiným orgánům, advokacii a veřejnosti. A také jakým způsobem závažného chování advokáta bylo možné poškodit jméno advokátního stavu.

Opakovanost porušení povinností advokáta je posuzována s nutnou souvislostí s prvním, a dalším porušením povinností advokáta.

Poctivost a slušnost advokáta a s tím spojené jeho vystupování by mělo zahrnovat jak jeho celou profesní škálu, tak i jeho soukromý život.

⁵⁷SVEJKOVSKÝ J., M. VYCHOPENĚ, L. KRYM, A. PEJCHAL a kol. Zákon o advokacii: komentář. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 231.

Existují tři znaky kárného provinění a jsou to: Závažnost a opakovanost porušení povinností, zavinění a porušení povinností stanovených v zákonech, nebo ve stavovských předpisech.

Nejčastějšími formami zavinění jsou vědomá nedbalost a nevědomá nedbalost. Vědomá nedbalost je zpravidla charakterizována takovým jednáním advokáta, který vědomě podstupuje určité riziko a bez přiměřených důvodů spoléhá na to, že jeho jednáním ohrožení či porucha na straně klienta nenastane. Nevědomá nedbalost je zpravidla charakterizována jednáním advokáta, který nejedná vědomě lehkomyšlně, s vědomím rizika, ale nezachová potřebnou míru opatrnosti, kterou je možno na něm jakožto advokátovi či advokátním koncipientovi požadovat.⁵⁸

Kárné provinění spočívá zejména v nedostatečné komunikaci s klientem, případy opožděných podání, nečinnosti advokáta, nevhodné chování advokáta, v souvislosti s nakládáním s penězi, cennými papíry nebo jiným majetkem, jenž byl složen do advokátní úschovy, nebo v sexuálním obtěžování.

Ovšem dle měřítka závažnosti kárných provinění je nutné brát v potaz následky protiprávního jednání a jejich nápravu. Z tohoto důvodu za nejzávažnější kárná provinění se považují ta, jejichž následkem je poškození klienta, a to především poškození, která jsou nenávratná a za nimiž je spatřován úmysl, ačkoliv by se jednalo pouze o úmysl nepřímý.

Dále jsou za nejzávažnější kárná provinění označována porušení povinnosti mlčenlivosti, nerespektování již vzniklé kolize zájmů mezi klientem, popřípadě bývalým klientem, a subjektem, který právní službu poptává.

V důsledku toho v kárném řízení neplatí vždy zásada *ne bis in dem* (ne dvakrát o tomtéž), advokát či koncipient mohou být současně postiženi v řízení trestním i kárném. Například napadne-li fyzicky advokát jinou osobu, svým jednáním může naplnit skutkovou podstatu přečinu ublížení na zdraví v rámci trestního řízení a zároveň může být takové jednání kvalifikováno jako kárné provinění, jehož skutkovou podstatu lze podřadit pod ustanovení §17 zákona o advokacii, kdy takovým jednáním dochází ke snížení důstojnosti advokátního stavu.⁵⁹

⁵⁸SVEJKOVSKÝ J., M. VYCHOPENĚ, L. KRYM, A. PEJCHAL a kol. Zákon o advokacii: komentář. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 232

⁵⁹SVEJKOVSKÝ J., M. VYCHOPENĚ, L. KRYM, A. PEJCHAL a kol. Zákon o advokacii: komentář. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 230-232.

4.1 Příklady kárných provinění

V některých případech byla například zaznamenána kárná provinění porušení etického chování vůči klientovi. Etické chování znamená slušné vystupování a vyjadřování vůči klientům, soudům, státním orgánům a kolegům. Advokát se nesmí nechat ovládnout svými emocemi a překročit své hranice. Můžeme sem také zahrnout nevhodné chování, urážky a nevhodné výrazy. Tím může advokát snižovat důstojnost advokacie.

Dalším příkladem může být nevhodné chování mezi advokátem a advokátním koncipientem. V §31 zákona o advokacii, že advokát má nejen řádně připravit advokátního koncipienta na povolání advokáta, ale také by pro něj měl být vzorem a měl by mu být při ruce při osvojení základních zásad a pravidel etického chování advokáta. Další příklad je takzvaná kolize zájmů, kdy podle §19 zákona o advokacii, je advokát povinen odmítnout poskytnutí právních služeb nebo ve stejné věci již právní služby poskytl někomu, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy toho, kdo žádal o poskytnutí právních služeb a zároveň mohla tohoto druhého žadatele neoprávněně zvýhodnit nebo projednání věci se zúčastnil advokát, případně osoba advokátovi blízká.

Dalšími kárnými proviněními je nečinnost advokáta, odmítnutí právních služeb, bez řádných důvodů, porušení oznamovací povinnosti vůči České advokátní komoře, profesní pochybení, příkladem nepodání odvolání, podání dovolání, i přes neschválení klientem, a další.

Příkladů kárného provinění je obrovské množství. A proto jsem do této kapitoly vybrala základní z nich.

Případem je například, když se advokátka dopustila kárného provinění tím, že poté, co převzala právní zastoupení žalobkyně v řízení vedeném u Okresního soudu, i přes opakované urgencye soudu nereagovala žádným relevantním způsobem na námitky žalovaného a nedoložila soudu doplnění rozhodujících skutečností, neinformovala o nařízení jednání ani o doručení rozsudku Okresního soudu, kterým byla uložena povinnost zaplatit na náhradě nákladů řízení, proti rozsudku Okresního soudu nepodala odvolání a po odvolání plné moci nereagovala a ani na výzvu jejího právního zástupce a nezaslala řádné vyúčtování poskytnuté právní služby a ani žádné pro věc významné písemnosti.⁶⁰

⁶⁰Oficiální stránka ČAK-judikatura kárné komise od roku 2022 až 2019; dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=212> - (K 51/2021, BA 1-2/2022, str. 82)

Dalším případem je, že se kárně obviněný advokát dopustil kárného provinění tím, že poté, co mu byla udělena plná moc k zastupování jeho osoby a jeho nezletilé dcery v řízení o náhradě škody způsobené při výkonu veřejné moci nesprávným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a v řízení proti Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR, žaloby na náhradu škody nepodal, na urgence nereagoval a nereagoval na žádost o vydání všech pro jeho věc významných písemností.⁶¹

„Advokát se dopustil kárného provinění tím, že se jako obhájce v trestní věci svého klienta obžalovaného, bez předchozí omluvy nedostavil k hlavnímu líčení, přičemž k výzvě soudu svou nepřítomnost u hlavního líčení dodatečně vysvětlil tím, že si termín hlavního líčení omylem nepoznačil do svého kalendáře. Dále se jako obhájce v trestní věci svého klienta odsouzeného, bez předchozí omluvy nedostavil k veřejnému zasedání o povolení obnovy, přičemž svou nepřítomnost u veřejného zasedání dodatečně vysvětlil tím, že si termín veřejného zasedání omylem poznačil do svého kalendáře až na následující den, poté se co byl ustanovením soudkyně Okresního soudu ustanoven obhájcem vazebně stíhané obžalované a vyzooměn o termínu hlavního líčení, v její trestní věci bez předchozí omluvy nedostavil k hlavnímu líčení, přičemž k výzvě soudu svou nepřítomnost u hlavního líčení dodatečně vysvětlil tím, že si termín hlavního líčení omylem nepoznačil do svého kalendáře, přičemž v den konání hlavního líčení byla obžalovaná v devátém měsíci těhotenství a šlo o případ nutné obhajoby.“⁶² (komora, 2018)

„Advokát se dopustil kárného provinění tím, že e-mailem kontaktoval J.K., bývalou manželku M.K. , jemuž poskytuje právní služby ve všech jeho právních věcech, o níž mu bylo známo, že se se svým bývalým manželem nechce sejít, pod falešnou záminkou, že má zájem o její služby interiérové designérky, a následně ji e-mailem požádal o schůzku, která by se mu hodila a z důvodu jeho pracovní vytíženosti aby se uskutečnila v jeho advokátní kanceláři, přičemž po souhlasu J. K. s datem a místem schůzky se dostavil do své advokátní kanceláře se svým klientem M. K. a v rozporu s původním oslovením J. K. jako interiérové

⁶¹Oficiální stránka ČAK-judikatura kárné komise od roku 2022 až 2019; dostupné z: (komora, 2018)- <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=212> (K 117/2020, BA 2022/1-2, str. 82)

⁶²Oficiální stránka ČAK-judikatura kárné komise od roku 2022 až 2019; dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=212> - (K 66/2020, Ba 022/5, str. 71)

designérky, která se na schůzku dostavila v dobré víře, předmětem schůzky učinil vztahy mezi J. K. a svým klientem M. K.“ (komora, 2018) ⁶³

„Advokátní koncipient se dopustil kárného provinění tím, že vedle své koncipientské praxe, kterou vykonává u advokáta JUDr. V.Ř., zastupoval jako zmocněnec S. K. jako společníka obchodní společnosti K. S. s. r. o. na základě plné moci na valné hromadě této společnosti, a dále, že jako obecný zmocněnec zastupoval S. K. jako navrhovatelku v odvolacím řízení vedeném u Vrchního soudu v Praze při jednání konaném u tohoto soudu, a to vše bez souhlasu svého školitele, a aniž by o tom svého školitele vůbec informoval. „ (komora, 2018)⁶⁴

„Advokát se dopustil kárného provinění tím, že poté, co byl opatřením samosoudkyně Okresního soudu, ustanoven obhájcem obviněnému R. U., ve věci jeho trestního stíhání pro přečin krádeže podle ustanovení §205 odst. 2 trestního zákoníku, a toto ustanovení mu bylo doručeno společně s trestním příkazem Okresního soudu ve městě X., podal proti tomuto trestnímu příkazu odpor, aniž mu k podání odporu udělil obviněný R. U. pokyn a aniž si k podání odporu vyžádal jeho stanovisko, přičemž mu téhož dne po podání odporu proti trestnímu příkazu byl doručen dopis R. U., ve kterém uděluje kárně obviněnému pokyn odpor proti trestnímu příkazu nepodávat.„ (komora, 2018)⁶⁵

„Advokát se dopustil kárného provinění tím, že při vstupu do budovy soudu se pokusil o vstup se střelnou zbraní, přičemž držení zbraně oznámil až poté, co byl justiční stráží vyzván, aby se podrobil kontrole věcí a zavazadel.“⁶⁶

„Advokátka se dopustila kárného provinění tím, že poté, co v rámci prováděné úschovy finančních prostředků, a to na základě smlouvy o advokátní úschově, kterou jako schovatel uzavřela s osobami p. P. a p. K. a na základě níž přijala na svůj účet částku 500.000 Kč, neidentifikovala přijatou platbu jako úschovu prostředků klienta a pro úschovu peněz u každého klienta nezřídila samostatný účet.“ (komora, 2018)⁶⁷

⁶³Oficiální stránka ČAK-judikatura kárné komise od roku 2022 až 2019; dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=212> - (K 53/2020, BA 2021/12, str. 72)

⁶⁴ Oficiální stránka ČAK-judikatura kárné komise od roku 2022 až 2019; dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=212> - (K 32/2020, BA 2021/1-2, str. 92-93)

⁶⁵Oficiální stránka ČAK-judikatura kárné komise od roku 2022 až 2019; dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=212> - (K 84/2020, BA 5/2021, str. 73)

⁶⁶Oficiální stránka ČAK-judikatura kárné komise od roku 2022 až 2019; dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=212> - (BA12/2020, č. 2, str. 81)

⁶⁷Oficiální stránka ČAK-judikatura kárné komise od roku 2022 až 2019; dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=212> - (BA2020/11, č. 1, str. 78)

„Je kárným proviněním, jestliže advokát umožnil, aby podpis, o jehož pravosti pak podepsal své prohlášení, byl učiněn bez jeho přítomnosti, navíc na podpisové straně nespojené se smlouvou, a jestliže navíc před svázáním obsah smlouvy změnil.“ (komora, 2018)⁶⁸

„Je kárným proviněním, pokud advokát použije prostředky klienta, ať už v souladu s předchozí dohodou či pokynem klienta, nebo protiprávně v rozporu s nimi, na úhradu své odměny, aniž by splnil povinnost bez zbytečného odkladu vystavit klientovi vyúčtování a odpovídající daňový doklad, pokud se tak nestalo již před použitím prostředků klienta.“ (komora, 2018)⁶⁹

„Kárným proviněním je, jestliže advokát ve smlouvě o depozitu nepravdivě potvrdí převzetí listiny. Je kárným proviněním, jestliže advokát nesplní povinnost uloženou mu vykonatelným rozsudkem, a to dokonce ani jako povinný v exekučním řízení.“ (komora, 2018)⁷⁰

„Je kárným proviněním, jestliže advokát, poté, kdy poskytoval právní služby společnosti s ručením omezeným, a za stavu, kdy dochází k rozporům mezi jednatelem, nadále opakovaně zastupuje s.r.o., avšak prosazuje přitom zájmy jednoho z jednatelů, kterého posléze také zastupuje proti s.r.o.“ (komora, 2018)⁷¹

„Je kárným proviněním, jestliže advokát oslovuje protistranu, přestože ví, že je zastoupena advokátem, a přestože nemá od tohoto zástupce souhlas.“ (komora, 2018)⁷²

⁶⁸ Oficiální stránka ČAK-judikatura kárné komise od roku 2022 až 2019; dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=212> - (BA2020/3, str. 74)

⁶⁹ Oficiální stránka ČAK-judikatura kárné komise od roku 2022 až 2019; dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=212> - (BA2020/4, č. 2, str. 71–72)

⁷⁰ Oficiální stránka ČAK-judikatura kárné komise od roku 2022 až 2019; dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=212> - (3/68)

⁷¹ Oficiální stránka ČAK-judikatura kárné komise od roku 2022 až 2019; dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=212> - (9/74)

⁷² Oficiální stránka ČAK-judikatura kárné komise od roku 2022 až 2019; dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=212> - (11/75)

„Je kárným proviněním, jestliže advokát jako zástupce zmešká soudní jednání, podá odvolání bez pokynu a vědomí klienta, nepřevzme poštu, klienta o tom všem, i o doručení rozsudku, neinformuje.“ (komora, 2018)⁷³

⁷³Oficiální stránka ČAK-judikatura kárné komise od roku 2022 až 2019; Dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=212> - (12/74)

5. Kárné opatření

Jedná se o právní termín označující opatření, sankce nebo trest, který může být nařízen orgánem státní moci nebo autoritou v reakci na porušení zákona nebo disciplinárních pravidel. Tato opatření mají za cíl potrestat jednání advokáta popř. advokátního koncipienta, které je v rozporu s právními normami nebo etickými standardy, a zároveň slouží jako odstrašující prostředek pro ostatní.

Kritéria pro ukládání kárných opatření jsou stanovena v kárném řádu. Podle tohoto řádu kárný senát rozhoduje, zda je dotyčná osoba vina kárným proviněním, a to na základě důkazů uvedených v kárné žalobě, které prokazují její vinu a kvalifikují daný čin jako kárné provinění.

Pokud jde o menší porušení povinností, může být od uložení kárného opatření advokátovi nebo advokátnímu koncipientovi upuštěno, pokud je projednání daného provinění považováno za dostačující.

Pokud kárný senát rozhodne uložit kárné opatření, mělo by se uvést v rozhodnutí, z jakých skutečností vycházel při úvaze o jeho formě a výměře. Je tedy důležitá zásada přiměřenosti sankce. Při ukládání kárných opatření se přiměřeně použijí ustanovení trestního zákoníku upravující trest úhrnný, souhrnný a společný trest za pokračování v trestném činu tak, jak je uvedeno v §32 odst. 8 zákona o advokacii.

Kárný senát vysloví, že se kárně obviněný dopustil kárného provinění, jestliže bylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž byla podána kárná žaloba, že tento skutek je kárným proviněním a že jej spáchal kárně obviněný. Při rozhodování o upuštění od uložení kárného opatření podle §32 odst. 5 zákona a při ukládání kárného opatření přihlíží kárný senát zejména k povaze skutku a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl spáchán, k osobě kárně obviněného a míře jeho zavinění, jakož i k jeho osobním poměrům, jak uvádí §24 odst. 1 a 2 Advokátního kárného řádu.

O tom, zda se advokát nebo advokátní koncipient dopustil kárného provinění, a následně o uložení kárného opatření rozhoduje v kárném řízení zahájeném na základě kárné žaloby podané kárným žalobcem tříčlenný kárný senát složený ze členů kárné komise Komory. Účastníky kárného řízení jsou kárný žalobce a advokát nebo advokátní koncipient, proti němuž je kárné řízení zahájeno (dále jen "kárně obviněný") uvedeno v §33 zákona o advokacii. Advokátovi lze za kárné provinění uložit některé z těchto kárných opatření: Napomenutí, veřejné

napomenutí, pokutu až do výše stonásobku minimální měsíční mzdy stanovené zvláštním právním předpisem. dočasný zákaz výkonu advokacie uložený na dobu od šesti měsíců do tří let, vyškrtnutí ze seznamu advokátů, odnětí knihy o prohlášeních o pravosti podpisu na dobu od šesti měsíců do tří let, pokud se advokát dopustil kárného provinění při činění prohlášení o pravosti podpisu, dočasný zákaz výkonu činnosti podle §56a zákona o advokacii uložený na dobu od šesti měsíců do tří let, pokud se advokát dopustil kárného provinění při výkonu této činnosti.

Je nutno akceptovat názor Ústavního soudu ČR, že neodůvodněný druh a výše kárného opatření je výrazem ukládání sankce tzv. „naslepo“, což znamená porušování zásady její přiměřenosti v konkrétním případě.

V rámci zvažování kárných opatření je důležité hodnotit povahu skutku, jeho následek, okolnosti, které vedly ke kárnému provinění, osobu kárně obviněnou, míru zavinění a osobní a majetkové poměry kárně obviněného. Vzhledem k přísnosti kárného opatření vyškrtnutí ze seznamu advokátů, toto musí být velice citlivě zvažováno a ukládáno.⁷⁴

5.1 Napomenutí

Napomenutí je méně závažným opatřením, protože nezpůsobuje takové důsledky jako například peněžita pokuta nebo pozastavení členství.

Jedná se spíše o formální upozornění na porušení pravidel či povinností s cílem poučit dotyčnou osobu a předejít opakování podobného chování. Napomenutí má spíše preventivní charakter a využívá se k zachování disciplíny a řádu v advokátní profesi.

Nutné zmínit, že advokátovi může být uděleno napomenutí, které je sděleno pouze jeho osobě.

5.2 Veřejné napomenutí

Na rozdíl od napomenutí je veřejné napomenutí zveřejňováno ve Věstníku České advokátní komory.

Jak název vypovídá, jedná se o závažnější kárné opatření, než je obvyklé napomenutí. Jako kárné opatření má mnohem silnější důraz na advokáty a advokátní koncipienty vzhledem k dohledatelnosti ve veřejném Věstníku České advokátní

⁷⁴SVEJKOVSKÝ,VYCHOPENĚ,KRYM,PEJCHAL a kol., Zákon o advokacii, komentář, C.H.BECK,2012,Praha, str.233

komory. Díky tomu, toto kárné opatření může negativně ovlivnit „dobré jméno“ advokátů a advokátních koncipientů. „S obsahem kárného rozhodnutí, na rozdíl od ostatních případů, je seznámena celá advokátní veřejnost, je v zákoně stanovena šestiměsíční lhůta, po jejímž marném uplynutí již nesmí být rozhodnutí o uložení veřejného napomenutí publikováno.“ (Svejkovský V. a., 2012, str. 254)⁷⁵

5.3 Pokuta

Kárné opatření ve formě pokuty je nejčastější, z důvodu jeho použití při relativně mírném porušení etických a profesních pravidel, pro svoji transparentnost a rychlost použití a v poslední řadě pro použití bez omezení schopnosti advokátů a advokátních koncipientů vykonávat svoji práci. U obviněných advokátů může být uložena až do výše stonásobku minimální měsíční mzdy stanovené zvláštním právním předpisem, kterým je myšleno nařízení vlády o minimální mzdě a u advokátních koncipientů může být uložena pokuta až do výše dvacetinásobku minimální měsíční mzdy stanovené zvláštním právním předpisem, kterým je myšleno nařízení vlády o minimální mzdě. Uvedeno v §32 odst. 3 písm. c), a v §32 odst. 4 písm. zákona o advokacii.

Výnos z pokut je příjmem České advokátní komory. Byla-li jako kárné opatření uložena pokuta, je třeba ji zaplatit do patnácti dnů od právní moci rozhodnutí, nestanoví-li rozhodnutí lhůtu delší nebo nestanoví-li rozhodnutí, že pokuta má být zaplácena ve splátkách. Rozhodnutí ukládající toto kárné opatření je vykonatelné, jakmile uplyne lhůta k plnění tak, jak uvádí §34 odst. 4 zákon o advokacii.

5.4 Dočasný zákaz výkonu advokacie

K dočasnému zakazu výkonu advokacie dochází velmi zřídka a je to jeden z nejprísnejších trestů ukládaných advokátům, jelikož má vážné důsledky pro živobytí advokáta. Dočasný zákaz výkonu advokacie se ukládá na dobu od šesti měsíců do tří let. Advokátovi, kterému bylo uloženo kárné opatření dočasného zakazu výkonu advokacie je pozastaven výkon advokacie dnem, kdy nabylo právní moci rozhodnutí o uložení tohoto kárného opatření. Tak, jak je uvedeno v §8b odst. 1 písm. c) zákona o advokacii.

⁷⁵SVEJKOVSKÝ, VYCHOPENĚ, KRYM, PEJCHAL a kol., Zákon o advokacii, komentář, C.H.BECK, 2012, Praha, str. 254

Dočasný zákaz výkonu činnosti lze uložit samostatně, ale také vedle jiného kárného opatření, viz. §32 odst. 7 zákona o advokacii. Pozastavení výkonu advokacie zaznamená Česká advokátní komora v seznamu advokátů bez odkladu, nejpozději však do jednoho měsíce poté, co se o něm dozvěděla. Podle §9 odst. 4 zákona o advokacii o tomto záznamu Česká advokátní komora písemně vyrozumí.

5.5 Vyškrtnutí ze seznamu advokátů

Oprávnění k výkonu advokacie zaniká vyškrtnutím ze seznamu advokátů, pokud nastane některá ze skutečností uvedených v §7b zákona o advokacii například pokud advokát zemře, nebo kdo byl omezen ve svéprávnosti atd. Nebo rozhodne-li o tom komora z případů uvedených v §8 a to z důvodu například nesplnění podmínek, kdo byl pravomocně odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody za úmyslný trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem advokacie a nakonec vyškrtnutí ze seznamu advokátů může být vydáno jako kárné opatření. Kárné opatření platí i pro advokátní koncipienty s tou změnou, že vyškrtnutí je provedeno ze seznamu advokátních koncipientů.

O vyškrtnutí ze seznamu advokátů je Komora oprávněna rozhodnout pouze do jednoho roku ode dne, kdy se o nesplnění podmínky pro zápis do seznamu advokátů dozvěděla. Vyškrtnutí ze seznamu advokátů zaznamená Komora v seznamu advokátů bez odkladu, nejpozději však do jednoho měsíce poté, co se rozhodnutí o vyškrtnutí stalo vykonatelným, uvedeno v §8 odst. 2 a 3 zákona o advokacii. Zmíněné kárné opatření je také jedno z nejpřísnějších, protože velkou měrou snižuje vážnost a důstojnost advokátního stavu.

5.6 Dočasný zákaz výkonu činnosti podle §56a zákona o advokacii

Jedná se o dočasný zákaz správy cizího majetku, peněz, nebo cenných papírů na dobu od šesti měsíců do tří let, pokud se advokát dopustil kárného provinění při výkonu této činnosti podle §56a zákona o advokacii.

5.7 Odnětí knihy o prohlášeních o pravosti podpisu

V důsledku novelizace provedené zákonem č. 258/2017 Sb. byla do zákonné úpravy vložena dvě nové kárná opatření, a to konkrétně právě odnětí knihy o prohlášeních o pravosti podpisu na dobu od šesti měsíců do tří let, pokud se advokát dopustil kárného provinění při činění prohlášení o pravosti podpisu,

a dočasný zákaz výkonu činnosti podle §56a uložený na dobu od šesti měsíců do tří let, jestliže se advokát dopustil kárného provinění při výkonu této činnosti. Obě lze ukládat samostatně, anebo současně s jiným kárným opatřením. Jejich užívání v kárném řízení je však na samém počátku, za necelé tři roky účinnosti novely zákona byly pravomocně uloženy v jednotkách případů.⁷⁶

Odnětí knihy o prohlášeních o pravosti podpisu lze uložit na dobu od šesti měsíců do tří let, jestliže se advokát dopustil kárného provinění při této činnosti. Toto znění nalezneme v §32 odst.3 písm. f) zákona o advokacii.

5.8 Kárná opatření, která lze uložit advokátnímu koncipientovi

Jak jsem již výše uváděla, advokátnímu koncipientovi lze za kárné provinění uložit některé z těchto kárných opatření. Napomenutí, veřejné napomenutí, pokutu až do výše dvacetinásobku minimální měsíční mzdy stanovené zvláštním právním předpisem, vyškrcnutí ze seznamu advokátních koncipientů. (§32 odst.4 zákon o advokacii).

Výčet kárných opatření, která lze uložit advokátnímu koncipientovi, není tak početný jako u advokátů, je to z důvodu rozdílných postavení. Advokáti oproti advokátním koncipientům mají obvykle větší zkušenosti a delší praxi. Z tohoto důvodu je vyšší riziko porušení právních předpisů a etických standardů. Advokáti mají také zodpovědnost za vedení případů a rozhodují ve složitých právnických otázkách. Tato zodpovědnost může vést k vyššímu tlaku a stresu, což může zvýšit riziko chyb a porušení povinností. U advokátů může být jejich rozhodování více sledováno veřejností, nebo orgány dohledu než u advokátních koncipientů.

5.9 Kárná opatření, která lze uložit evropskému advokátovi

Evropský advokát může být hostující nebo usazený. V případě, že chce evropský advokát poskytovat právní služby na území české republiky příležitostně, může zde působit jako evropský hostující advokát.⁷⁷ A v případě, že chce evropský advokát poskytovat právní služby na území České republiky dlouhodobě, může zde

⁷⁶Advokátní deník, 1.10.2021, dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2021/10/01/judr-t-herblich-advokacie-ma-samocistici-schopnost-vyznam-karneho-procesu-trva/>

⁷⁷Oficiální stránky ČAK, jaké podmínky musí splnit evropský advokát, aby mohl poskytovat právní služby v české republice jako evropský hostující advokát ?, dostupné z <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=6601>

působit jako evropský usazený advokát.⁷⁸ Evropský hostující advokát, který poskytuje právní služby na území České republiky příležitostně, nikoliv dlouhodobě, nepodléhá zápisu ani nahlášení u České advokátní komory. Pokud však poskytuje hostující evropský advokát na území České republiky právní služby bez podstatnějších přerušení po dobu jednoho měsíce, je povinen oznámit Komoře adresu místa v České republice pro doručování písemností Komory.

Hostující evropský advokát je povinen používat při poskytování právních služeb profesní označení, které je oprávněn používat při poskytování právních služeb ve svém domovském státu. Toto označení musí být vyjádřeno v oficiálním jazyku nebo v jednom z oficiálních jazyků domovského státu. Pokud je o to požádán, je hostující evropský advokát povinen prokázat Komoře, soudu nebo jinému orgánu příslušným dokladem nebo doklady vydanými v domovském státě své oprávnění poskytovat v domovském státě právní služby pod profesním označením podle §2 odst. 1 písm. b) zákona o advokacii.⁷⁹

Hostující evropský advokát není oprávněn uzavírat smlouvy o převodu nemovitostí, zástavní smlouvy, jejichž předmětem je nemovitost, a smlouvy o převodu nebo nájmu podniku nebo jeho části, pokud se týkají nemovitosti.

Dále není oprávněn hostující evropský advokát činit prohlášení o pravosti podpisu a účastnit se sněmu a nemůže být volen do orgánů Komory.

Usazený evropský advokát chce poskytovat právní službu na území České republiky dlouhodobě. Česká advokátní komora zapíše evropského advokáta do seznamu evropských advokátů v České republice po předložení písemné žádosti, pokud dotyčný advokát prokáže, že poskytoval v ČR bez podstatnějších přerušení právní služby jako usazený evropský advokát po dobu alespoň tří let, tyto právní služby poskytoval v oblasti práva ČR a splňuje podmínky uvedené v zákoně o advokacii v §5 odst. 1 písm. a) a d) až g) a i). Prokáže-li žadatel o zápis do seznamu advokátů, který nesplňuje podmínku tříletého poskytování právních služeb, v pohovoru před tříčlennou komisí jmenovanou předsedou Komory, že jeho znalosti o právu České republiky a stavovských předpisů, jakož i zkušenosti získané v průběhu dosavadního poskytování právních služeb jsou dostatečné k výkonu advokacie, může Komora splnění této podmínky zcela nebo zčásti prominout.⁸⁰

⁷⁸Oficiální stránky ČAK, jaké podmínky musí splnit evropský advokát, aby mohl poskytovat právní služby v české republice jako evropský hostující advokát ?, dostupné z <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=6602>

⁷⁹Oficiální stránky ČAK, dostupné z <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=6601>

⁸⁰Oficiální stránky ČAK, dostupné z <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=6602>

Evropský advokát je kárně odpovědný podle části druhé hlavy čtvrté zákona o advokacii. Evropskému advokátovi lze v kárném řízení uložit kárná opatření uvedená v §32 odst. 3 písm. a) až c) a kárné opatření dočasného zákazu poskytování právních služeb na dobu jednoho roku až pět let. Lze mu uložit napomenutí, veřejné napomenutí, pokutu až do výše stonásobku minimální měsíční mzdy a kárné opatření dočasného zákazu poskytování právních služeb na dobu jednoho roku až pět let. Na rozhodnutí o uložení kárného opatření dočasného zákazu poskytování právních služeb se použije přiměřeně ustanovení §35a odst.3 a §35b písm. c) zákona o advokacii.

5.10 Výkon kárného opatření

Pro jednotlivé formy kárného opatření, stanoví různý okamžik, kdy je pravomocně uložené kárné opatření vykonáváno. Jednotlivá vykonávání kárných opatření jsou upravena v ustanovení §35a zákona o advokacii.

První forma je rozhodnutí o uložení kárného opatření napomenutí, vyškrtnutí ze seznamu advokátů nebo vyškrtnutí ze seznamu advokátních koncipientů které je vykonáno dnem kdy nabylo právní moci.

Druhou formou je rozhodnutí o uložení kárného opatření veřejného napomenutí, které vykoná předseda komory jeho uveřejněním ve Věstníku České advokátní komory a je vykonáno dnem, který je uveden v záhlaví příslušné částky Věstníku jako den jejího rozeslání. Rozhodnutí nelze vykonat, uplynula-li ode dne, kdy se stalo vykonatelným, doba delší šesti měsíců.

Třetí formou je rozhodnutí ukládající kárné opatření dočasného zákazu výkonu advokacie a je vykonáno dnem, kdy uplynula doba zákazů uvedená v rozhodnutí. Tato doba počíná běžet dnem, kdy se rozhodnutí stalo vykonatelným. byla-li vykonatelnost rozhodnutí odložena čárka její běh se přerušuje.

Čtvrtou formou je rozhodnutí o uložení kárného opatření pokuty, které je vykonáno dnem zaplacením pokuty Komoře ve výši stanovené v rozhodnutí. Pokud má být pokuta zaplacena ve splátkách, je rozhodnutí vykonáno dnem zaplacení poslední splátky. Vykonatelné rozhodnutí o uložení kárného opatření pokuty je podkladem pro výkon rozhodnutí a exekučním titulem podle zvláštních právních předpisů. Pokud má být pokuta zaplacena ve splátkách, je Komora oprávněna podat návrh na výkon rozhodnutí i v případě, že některá ze splátek nebyla včas zaplacena. Výkon rozhodnutí se v takovém případě týká celé dosud nezaplacené částky

pokuty. toto oprávnění však může komora použít nejpozději do splatnosti nejbližší příští splátky. Pokuta jako kárné opatření je vykonána dnem jejího úplného zaplacení.⁸¹

Poslední formou je rozhodnutí ukládající povinnost k náhradě nákladů kárného řízení a je vykonáno dnem zaplacení částky nákladů řízení Komoře. Nebyla-li povinnost k náhradě nákladů kárného řízení splněna ve lhůtě podle tohoto zákona nebo ve lhůtě stanovené v rozhodnutí, platí pro výkon rozhodnutí ukládajícího povinnost k náhradě nákladů kárného řízení ustanovení odst. 4 o výkonu rozhodnutí o uložení kárného opatření pokuty obdobně. Tak jak uvádí §35a odst. 1 až 5 zákon o advokacii.

⁸¹SVEJKOVSKÝ,VYCHOPENĚ,KRYM,PEJCHAL a kol., Zákon o advokacii, komentář, C.H.BECK,2012,Praha, str.254

6. Kárné řízení

O tom, zda se advokát nebo advokátní koncipient dopustil kárného provinění, a o uložení kárného opatření rozhoduje v kárném řízení zahájeném na základě kárné žaloby podané kárným žalobcem tříčlenný kárný senát složený ze členů kárné komise České advokátní komory.

Účastníky kárného řízení jsou kárný žalobce a kárně obviněný, tedy advokát nebo advokátní koncipient, proti němuž je kárné řízení zahájeno. Nalezneme v §33 odst.1 zákona o advokacii.

Příčemž kárná žaloba musí být podána do jednoho roku ode dne, kdy se kárný žalobce o kárném provinění dozvěděl, nejpozději však do tří let ode dne, kdy ke kárnému provinění došlo.

Má-li v kárném řízení vystupovat jako kárný žalobce předseda kontrolní rady, je oprávněn pověřit jiného advokáta, po dohodě s ním, provedením přípravných úkonů potřebných k prověření, zda došlo ke kárnému provinění; takto pověřený advokát má, pokud jde o písemnosti a jiné dokumenty advokátů, oprávnění člena kontrolní rady podle §46 odst. 4 věty druhé. Kárně obviněný může být v kárném řízení zastoupen advokátem.

Kárně obviněnému, který není zastoupen, ustanoví kárný senát opatrovníka, jestliže to vyžaduje ochrana jeho zájmů, zejména byl-li stížen duševní poruchou nebo chorobou, která mu brání náležitě se hájit. Opatrovníkem ustanoví kárný senát jiného advokáta po dohodě s ním.

Kárně obviněný má právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které jsou mu kladeny za vinu; má právo hájit se a navrhopvat důkazy, které by měly být provedeny. V kárném řízení o kárném provinění se použijí obdobně ustanovení upravující zajištění účelu a průběhu řízení podle správního řádu. Pořádková pokuta je příjmem Komory tak jak uvádí §33 odst. 2-6 zákona o advokacii.

Náklady kárného řízení, které v kárném řízení vznikly účastníkovi kárného řízení, nese účastník.

Myslím si, že je důležité, aby kárné řízení bylo spravedlivé, transparentní a nestranné. To znamená, že musí být zajištěno právo na řádnou obhajobu, respektováno právo na vyslechnutí všech stran a dodržovány zásady přiměřenosti a proporcionality při ukládání sankcí. Dále je důležité, aby kárné řízení bylo efektivní a účinné, aby mohlo rychle a účinně reagovat na případy porušení etických a profesních standardů. To přispívá k zachování integrity advokacie a důvěry

veřejnosti v právní systém jako celek. Je také důležité, aby kárné řízení bylo nezávislé na politických tlacích nebo vnějších vlivů, aby byla zajištěna jeho objektivita a nestrannost.

6.1 Podnět, stížnost

Podnět je formální žádost nebo oznámení, které obvykle obsahuje podezření z porušení advokátních povinností. Tento podnět se týká obav z toho, že advokát jednal v rozporu s etickými pravidly, zákonem nebo svými povinnostmi vůči klientovi nebo profesním standardům advokacie.

Podnět má za cíl vyvolat vyšetření a případná opatření ze strany advokátní komory nebo jiného dohledového orgánu. Stížnost na advokáta se obvykle týká nespokojenosti s poskytnutými službami advokáta. Může se jednat o nesplnění očekávání klienta, komunikační problémy nebo jiné nevhodné chování advokáta. Stížnost je obvykle adresována advokátovi, jeho právní firmě nebo České advokátní komoře a je zaměřena na řešení konkrétních problémů. Podnět má tedy vážnější povahu, neboť se týká podezření z porušení profesních povinností advokáta, zatímco stížnost se zaměřuje spíše na nevhodné nebo nedostatečné poskytnuté služby.

Samotná činnost advokáta by měla být profesionální a transparentní. V případě pochybností o jeho jednání by měl klient nejprve diskutovat tyto záležitosti přímo s ním a pokusit se vyřešit stávající problém.

Pokud klient má oprávněné podezření z porušení advokátních povinností, může také podat podnět u České advokátní komory. Podání podnětu by mělo obsahovat relevantní informace, jako jsou kontaktní údaje podavatele, identifikaci advokáta, popis problému a případné důkazy, které podporují tvrzení o porušení povinností. Takový podnět může podat kdokoli, kdo má relevantní informace o možném porušení advokátních povinností.

Je důležité, aby podávající disponoval relevantními informacemi a důkazy k podpoře svých tvrzení. Komora poté provádí vyšetřování a přijímá případná opatření nebo sankce na základě zjištěných skutečností.

Je klíčové dodržovat formální postupy a uvést veškeré relevantní informace, aby Česká advokátní komora měla dostatečné podklady k vyšetření případu. Kontrolní rada pak posoudí, zda je podnět oprávněný či neoprávněný. V případě, že je podnět považován za oprávněný, předseda Kontrolní rady České advokátní

komory jako kárný žalobce podá na daného advokáta kárnou žalobu. V kárném řízení může být advokát buď zproštěn obvinění, nebo mu mohou být uložena kárná opatření. Stížnost na advokáta může podat kdokoli, kdo má pocit nespokojenosti s poskytnutými službami či chováním advokáta, včetně klientů, jiných advokátů nebo členů veřejnosti. Tato stížnost může být směřována buď přímo advokátovi, nebo České advokátní komoře. Obsah stížnosti by měl obsahovat kompletní identifikaci podavatele a advokáta, důvod stížnosti včetně podrobného popisu problému a případné přílohy jako fotokopie dokumentů či rozhodnutí soudu. Samotné podání stížností k České advokátní komoře je bezplatné. Stížnost musí být písemná. Každou stížnost musí Česká advokátní komora prověřit a uzavřít do tří měsíců.⁸²

Skutečnost, zda advokát porušil své povinnosti při výkonu advokacie, může kontrolní oddělení či kontrolní rada projednat i ze své vlastní iniciativy, projednání tak lze zahájit i nezávisle na podnětu ze strany veřejnosti.⁸³

6.2 Postupy před zahájením kárného řízení

Před zahájením kárného řízení projedná kontrolní rada České advokátní komory podanou stížnost nebo podnět v plénu na základě zprávy, kterou předloží jeden z členů kontrolní rady.

Kontrolní rada má právo vyžadovat od advokátů nebo advokátních koncipientů nezbytné dokumenty a písemnosti a požádat o možnost nahlédnout do spisu nebo navštívit konkrétní advokátní kancelář v rámci kontroly dodržování zákonů. Poté, co kontrolní rada získá materiály k posouzení podnětu ohledně kárného provinění advokáta či koncipienta, zhodnotí je společně s vyjádřením dotčeného advokáta či koncipienta a rozhodne, zda došlo k naplnění skutkové podstaty kárného provinění.

V případě, že kontrolní rada dospěje k závěru, že skutková podstata kárného provinění byla naplněna, předseda kontrolní rady podá kárnou žalobu.⁸⁴

Ve velkých případech je zahájení kárného řízení iniciováno právě podáním podnětu nebo stížnosti. Orgán advokátní komory nebo kárné komise provádí

⁸²Český fair trade institut – jak podat stížnost na advokáta nebo právníka, Dostupné z: <https://www.cfti.cz/faq-stiznost-na-advokata.html>

⁸³SVEJKOVSKÝ J., A. MACKOVÁ, M. VYCHOPENĚ a kol. Advokátní právo, Praha: C.H.Beck, 2017, s. 292

⁸⁴SVEJKOVSKÝ J., A. MACKOVÁ, M. VYCHOPENĚ a kol. Advokátní právo .Praha: C.H.Beck, 2017, s. 292-293

předběžné vyšetření, aby zhodnotil validaci a serióznost informací uvedených v podnětu či stížnosti. Toto vyšetřování může zahrnovat žádost o další důkazy nebo informace, žádost o dokumenty nebo listiny. Pokud jsou poskytnuté informace dostatečně závažné nebo pokud důkazy podporují podezření z porušení advokátních povinností, obvykle je advokát informován o podnětu nebo stížnosti a má možnost vlastní reakce nebo vysvětlení.

Po posouzení podnětu, stížnosti a odpovědí advokáta se rozhoduje, zda je oprávněné spustit formální kárné řízení. To může zahrnovat formulaci obvinění, další vyšetřování nebo přijetí dalších opatření v souladu s pravidly advokacie.

Tyto postupy se mohou lišit v závislosti na konkrétních pravidlech a postupech. Podle mého názoru je tento postup před spuštěním kárného řízení velmi vhodný a účinný, protože na základě důkazů a informací kontrolní rada může rozhodnout, zda je kárné provinění skutečně naplněno a zda skutečně kárným proviněním je. To pomáhá vyřadit případy, kdy je klient nespokojen s výsledkem věci, která mu je nepříznivá.⁸⁵

6.3 Kárná žaloba

Kárné řízení je formálně zahájeno teprve podáním kárné žaloby. Kárné řízení je zahájeno dnem, kdy byla kárná žaloba České advokátní komoře doručena. Jak již v práci zmiňuji, kárná žaloba musí být podána do jednoho roku ode dne, kdy se kárný žalobce o kárném provinění dozvěděl, nejpozději však do tří let ode dne, kdy ke kárnému provinění došlo. To je lhůta k podání kárné žaloby nalezené v §33 odst.2 zákona o advokacii.

Máme tedy objektivní a subjektivní lhůtu. Objektivní lhůta činí tři roky ode dne, kdy došlo ke kárnému provinění. Subjektivní lhůta činí rok a začíná běžet od okamžiku, kdy se kárný žalobce dozvěděl o jednání, které může mít znaky kárného provinění. Nebude-li dodržena kárná lhůta k podání kárné žaloby, kárný senát České advokátní komory řízení zastaví, uvedeno v §11 odst. 1 písm. b) advokátního kárného řádu.

Kárné řízení se může zastavit, pokud kárný žalobce vezme kárnou žalobu zpět do doby než se kárný senát odebere k poradě, pokud byly odeslány dvě totožné kárné žaloby od obou kárných žalobců, byla-li kárná žaloba podána opožděně,

⁸⁵SVEJKOVSKÝ, J., A. MACKOVÁ, M. VYCHOPENĚ a kol. Advokátní právo. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 292-293

neodstraní-li kárný žalobce vady kárné žaloby ve lhůtě, neodstraní-li kárný žalobce vady kárné žaloby ve lhůtě, byl-li kárně obviněný za skutek, který je předmětem kárné žaloby, postižen v jiném řízení, lze-li takový postih z hlediska účelu kárného řízení považovat za dostatečný a po uplynutí lhůty. Taxativní výčet je v §11 odst.1 Advokátního kárného řádu.

Aktivní legitimace k podání kárné žaloby svědčí kárnému žalobci. Kárným žalobcem může být pouze předseda kontrolní rady České advokátní komory nebo ministr spravedlnosti České republiky.⁸⁶ Obě aktivně legitimované osoby mají právo nechat se v kárném řízení zastoupit, a to na základě organizačního řádu České advokátní komory či organizačního řádu Ministerstva spravedlnosti.⁸⁷

Kárná žaloba musí být podána písemně a musí obsahovat zejména popis skutku, v němž je spatřováno kárné provinění, odůvodnění a návrh na provedení důkazů v kárném řízení; v odůvodnění kárné žaloby je třeba uvést právní povinnost, jejíž porušení je kárným žalobcem vytýkáno. Neobsahuje-li kárná žaloba tyto náležitosti, vyzve předseda kárné komise kárného žalobce, aby vady podání odstraní nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy mu byla taková výzva doručena. Nalezneme v §7 odst. 2 Advokátního kárného řádu.

Kárný žalobce sám rozhodne zda kárnou žalobu podá nebo nepodá, a udá z jakých důvodů. Advokát i advokátní koncipient má možnost aktivně se účastnit a vyjadřovat ke skutečnostem. Řízení není koncentrováno, ale je pro advokáta vhodnější, aby důkazy, kterými podloží svoji obhajobu, shromáždil již na začátku kárného řízení.⁸⁸

6.4 Účastníci kárného řízení

V §33 odst. 1 zákona o advokacii jsou taxativně vymezeni účastníci kárného řízení a jsou jimi kárný žalobce a kárně obviněný. Kárně obviněným může být pouze osoba, proti které je kárné řízení zahájeno.

Jak již v práci zmiňuji, advokát nebo advokátní koncipient, proti kterému byla kárná žaloba podána, je jedním z hlavních účastníků a je právě kárně obviněným. Má právo bránit se proti obviněním a prezentovat své stanovisko a důkazy.

⁸⁶PELIKÁN, Martin. Shrnutí předpisů o advokacii. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, s. 54.

⁸⁷SVEJKOVSKÝ J., M. VYCHOPENĚ, L. KRYM, A. PEJCHAL a kol. Zákon o advokacii: komentář. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 236.

⁸⁸SVEJKOVSKÝ, J., A. MACKOVÁ, M. VYCHOPENĚ a kol. Advokátní právo. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 293.

Kárně obviněný se může hájit sám nebo si může zvolit svého zástupce. Kárně obviněný může být v kárném řízení zastoupen advokátem. Kárně obviněnému, který není zastoupen, ustanoví kárný senát opatrovníka, jestliže to vyžaduje ochrana jeho zájmů, zejména byl-li stížen duševní poruchou nebo chorobou, která mu brání náležitě se hájit.

Podle §11 odst. 1 písm. b) advokátního kárného řádu opatrovníkem ustanoví kárný senát jiného advokáta po dohodě s ním.

Kárný žalobce je osoba nebo subjekt, který podal kárnou žalobu na advokáta. Může prezentovat důkazy a argumenty, které podporují jeho tvrzení o porušení advokátních povinností. V některých případech mohou být další účastníci kárného řízení, jako jsou svědci, kteří mohou poskytnout relevantní informace k vyřešení konkrétního případu, nebo další subjekty, jejichž zájmy jsou přímo dotčeny daným kárným řízením.

V průběhu mají všichni právo na zastoupení advokátem. Je zajímavé, že účastníkem není poškozený klient advokáta, a to ani v případě, že kárné řízení bylo zahájeno právě v důsledku jeho stížností nebo podnětů na advokátovo jednání. V kárném řízení se má řešit porušení povinností a ne případné majetkové nároky osob. Tyto osoby pak mohou svůj nárok uplatnit v občanském soudním řízení a tím se propojuje s občanským právem a řízením o náhradě majetkové škody. Ale i přesto o výsledku kárného řízení tyto osoby jsou informováni.

6.5 Průběh kárného řízení

V kárném řízení se používají čtyři obecně závazné právní předpisy, a to zákon o advokacii, advokátní kárný řád, správní řád a zákon o trestním řízení soudním (trestní řád). Nejednotnost ukazuje na problematičnost, a proto je pro kárně obviněné doporučující, aby si zvolili, takového zástupce, který již má zkušenost s kárným řízením.⁸⁹

Kárné řízení probíhá na základě zásady obžalovací – podání kárné žaloby.⁹⁰ Důležitým orgánem je kárný senát, který projednává kárnou žalobu a rozhoduje o tom, zda se kárně obviněný dopustil kárného provinění a následně rozhoduje o

⁸⁹SVEJKOVSKÝ, J., A. MACKOVÁ, M. VYCHOPEŇ a kol. Advokátní právo. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 294.

⁹⁰SVEJKOVSKÝ, VYCHOPEŇ, KRYM, PEJCHAL a kol., Zákon o advokacii, komentář- Praha, C.H.Beck, 2012, s. 236

uložení kárného opatření.⁹¹ Předseda kárné komise České advokátní komory bez odkladu po zahájení kárného řízení ustanoví tříčlenný kárný senát složený z členů kárné komise a jednoho z členů senátu jmenuje jeho předsedou.⁹²

Složení daného kárného senátu v rámci kárného řízení je stanoveno podle příslušných právních předpisů, obvykle v souladu s právními normami a pravidly. Složení sestavuje předseda kárné komise dle nepsaného územního principu, dle kterého vybírá členy senátu, aby jejich místa výkonu advokacie byla od místa výkonu činnosti kárně obviněného vzdálená natolik, že tím bude podjatost, radikálně snížena.⁹³

Po podání kárné žaloby probíhá předběžné vyšetření, kdy se zkoumá podnět nebo stížnost a ostatní důkazy a informace. Advokátovi je oznámeno, že byla podána kárná žaloba proti němu. Má právo se bránit a vyjádřit se. Pokud se zjistí, že existuje dostatečný základ pro vyšetření, je jmenován kárný senát, který se případem zabývá. Kárný senát provádí vyšetřování, vyslechne svědky a strany a provádí důkazy.

Kárný senát může ve věci rozhodnout i bez nařízení jednání. A rozhodne kárným příkazem. Kárný příkaz má povahu rozhodnutí, kterým kárný senát vyslovil, že kárně obviněný se dopustil kárného provinění. Účinky spojené s vyhlášením rozhodnutí kárného senátu nastávají doručením písemného vyhotovení kárného příkazu kárně obviněnému.

Písemné vyhotovení kárného příkazu musí obsahovat výrok ve věci samé, výrok ukládající povinnost k náhradě nákladů kárného řízení dle §33a odst. 2 zákona o advokacii, a poučení o právu podat odpor, včetně upozornění, že v případě, kdy kárně obviněný odpor nepodá, nebude již nařizováno jednání kárného senátu k projednání věci. Písemné vyhotovení kárného příkazu se doručuje kárně obviněnému a kárnému žalobci; má-li kárně obviněný zástupce nebo opatrovníka doručuje se písemné vyhotovení kárného příkazu i jim tak, jak je uvedeno v §34b odst. 2 zákona o advokacii. Kárným příkazem lze uložit pouze kárné opatření napomenutí anebo kárné opatření pokuty do výše desetinásobku minimální měsíční mzdy stanovené zvláštním právním předpisem, je-li kárně obviněným advokát,

⁹¹KOVÁŘOVÁ, Daniela a kol. Zákon o advokacii a stavovské předpisy: komentář, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 522

⁹²SVEJKOVSKÝ J., A. MACKOVÁ, M. VYCHOPĚŇ a kol. Advokátní právo. Praha C.H.Beck, 2017,s.294

⁹³SVEJKOVSKÝ J., M. VYCHOPĚŇ, L. KRYM, A. PEJCHAL a kol. Zákon o advokacii: komentář. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 236

nebo do výše dvojnásobku minimální měsíční mzdy stanovené zvláštním právním předpisem, je-li kárně obviněným advokátní koncipient; ustanovení §32 - §34 odst. 5 zákona o advokacii tím není dotčeno.

„Kárný příkaz byl do zákona o advokacii zařazen novelou provedenou zákonem č. 79/2006 Sb. Princip kárného příkazu je obdobný jako konstrukce trestního příkazu obsažená v §314e až 314g trestního řádu“. (Svejkovský V. a., Zákon o advokacii komentář, 2012, str. 244)⁹⁴

Skutkový stav musí být spolehlivě zjištěn, nejen pokud jde o samotné kárné provinění, ale také ohledně všech okolností, jež musí kárný senát hodnotit včetně osobních poměrů a majetkových poměrů kárně obviněného.⁹⁵

Kárným příkazem lze uložit pouze některá z kárných opatření. Kárným příkazem nelze uložit veřejné napomenutí, dočasný zákaz výkonu advokacie ani vyškrtnutí ze seznamu advokátů či advokátních koncipientů. Ostatní kárná opatření lze uložit kárným příkazem.⁹⁶ Proti kárnému příkazu lze podat odpor. Po podání odporu, může zahájit ústní jednání, během kterého předseda kárného senátu rozhodne o pokračování řízení.

Dle Vyhlášky č. 244/1996 Sb., §13 odst. 1 nerozhodne-li kárný senát o zastavení nebo přerušení kárného řízení, nařídí předseda kárného senátu po dohodě s ostatními členy kárného senátu jednání k projednání věci, a to tak, aby se konalo zpravidla nejpozději do tří měsíců ode dne, kdy obdržel od předsedy kárné komise kárný spis. Předseda kárného senátu předvolá účastníky kárného řízení, jejich zástupce a ostatní osoby, jejichž přítomnost je při jednání třeba. Předseda kárného senátu připraví jednání tak, aby bylo možno o věci rozhodnout zpravidla při jediném jednání.

Jednání se konají podle určení předsedou kárného senátu v sídle Komory v Praze nebo v pobočce Komory v Brně.

Předvolání k jednání musí být účastníkům kárného řízení a jejich zástupcům doručeno nejméně pět pracovních dnů přede dnem, kdy se jednání má konat. Uvedeno v §13 odst. 1-4 Advokátního kárného řádu.

⁹⁴SVEJKOVSKÝ, VYCHOPEŇ, KRYM, PEJCHAL a kol., Zákon o advokacii, komentář- Praha, C.H.Beck, 2012, s. 244

⁹⁵SVEJKOVSKÝ, VYCHOPEŇ, KRYM, PEJCHAL a kol., Zákon o advokacii, komentář- Praha, C.H.Beck, 2012, s. 244

⁹⁶SVEJKOVSKÝ, VYCHOPEŇ, KRYM, PEJCHAL a kol., Zákon o advokacii, komentář- Praha, C.H.Beck, 2012, s. 245

Podle §14 odst. 1 a 2 advokátního kárného řádu se jednání koná za stálé přítomnosti všech členů kárného senátu a jednání je neveřejné.

Jednání řídí předseda kárného senátu. Předseda kárného senátu činí vhodná opatření k tomu, aby jednání směřovalo k opatření podkladů pro spravedlivé posouzení a rozhodnutí věci a aby probíhalo důstojně a nerušeně. Předseda senátu rozhoduje ve všech věcech souvisejících s vedením kárného řízení před kárným senátem, které nejsou zákonem nebo tímto kárným řádem svěřeny kárnému senátu nebo jinému orgánu Komory. Podle §15 odst. 1-3 advokátního kárného řádu o námitce toho, kdo nesouhlasí s opatřením nebo rozhodnutím předsedy senátu, který učinil při jednání, rozhodne kárný senát.

Při prvním jednání nelze jednat v nepřítomnosti kárného žalobce. Nedostavil-li se řádně předvolaný kárně obviněný k jednání, ani nepožádal o odročení jednání, může kárný senát jednat v jeho nepřítomnosti. Objeví-li se překážka, pro kterou nelze jednání provést nebo v něm pokračovat, rozhodne předseda kárného senátu o odročení jednání. Předseda kárného senátu může rozhodnout o odročení jednání také na základě řádně odůvodněné žádosti kárně obviněného, pokud ji obdrží nejpozději do zahájení jednání, jestliže na straně kárně obviněného nastaly nepředvídatelné a jím samým nezpůsobené překážky. Uvedeno v §16 odst. 1-3 advokátního kárného řádu.

Pak nastává dokazovací fáze, kde se v kárném řízení před kárným senátem důkazy provádí.

Svědci, jakož i osoby, které byly požádány o podání nebo předložení důkazního prostředku, musí být poučeny o tom, že tak nejsou povinny v kárném řízení před kárným senátem učinit; učiní-li tak, musí být poučeny o významu svědecké výpovědi pro řádné zjištění skutkového stavu. V kárném řízení vedeném proti advokátnímu koncipientovi si předseda kárného senátu vyžádá od advokáta, k němuž je advokátní koncipient v pracovním poměru, písemné vyjádření k dosavadnímu průběhu jeho praxe. Podle §18 odst. 1-3 advokátního kárného řádu předseda kárného senátu uvědomí tohoto advokáta o jednání a umožní mu na něm účast.

Jednání zahájí předseda kárného senátu; poté udělí slovo kárnému žalobci k přečtení kárné žaloby. Po přečtení kárné žaloby umožní předseda kárného senátu kárně obviněnému, aby se ke kárné žalobě vyjádřil. Je-li jednáno v nepřítomnosti kárně obviněného, přečte jeho písemné vyjádření ke kárné žalobě, bylo-li

předloženo. Po skončení dokazování udělí předseda kárného senátu účastníkům kárného řízení slovo k závěrečným řečem. Nejprve mluví kárný žalobce a po něm zástupce kárně obviněného; naposledy mluví kárně obviněný. Je-li kárně obviněných více, určí pořadí závěrečných řečí kárně obviněných a jejich zástupců předseda kárného senátu. (§19 odst. 1 a 2 advokátního kárného řádu).

Bezprostředně po přečtení závěrečných řečí, předseda kárného senátu svolá poradu kárného senátu k přijetí rozhodnutí. V první fázi porady se probírá vina a ve druhé fázi sankce. Rozhodnutí kárného senátu se přijímá hlasováním. (§20 odst.1 a 2 advokátního kárného řádu).

O průběhu jednání se sepisuje protokol. Předseda kárného senátu určí k sepsání protokolu zapisovatele, kterým může být některý ze členů kárného senátu. V protokolu se zejména označí projednávaná věc, uvedou se přítomní, vylicí se průběh dokazování a uvede se obsah přednesů a výrok rozhodnutí.

Protokol podepisují předseda kárného senátu a zapisovatel a protokol o hlasování podepisují všichni členové senátu i zapisovatel tak, jak je uvedeno v §21 odst. 1-3 advokátního kárného řádu.

Celé jednání končí rozhodnutím. V průběhu jednání se hledají polehčující nebo přitěžující okolnosti, které pomáhají ke správnému rozhodnutí.

6.6 Kárné rozhodnutí

Nezastaví-li kárný senát kárné řízení nebo nepřerušil-li kárné řízení z důvodů uvedených v §12 odst. 2, kárný senát kárně obviněného kárné žaloby buď zproští, nebo vysloví, že se kárně obviněný dopustil kárného provinění, a uloží mu kárné opatření. Tak jak uvádí §22 advokátního kárného řádu.

Kárný senát kárně obviněného kárné žaloby zproští, nebylo-li prokázáno, že se stal skutek, pro nějž byla kárná žaloba podána, nebylo-li prokázáno, že skutek, pro nějž byla kárná žaloba podána, spáchal kárně obviněný a není-li skutek, pro nějž byla kárná žaloba podána, kárným proviněním (§23 písm. a)–c) advokátního kárného řádu).

Při rozhodování o upuštění od uložení kárného opatření podle §32 odst. 5 zákona o advokacii a při ukládání kárného opatření přihlíží kárný senát zejména k povaze skutku a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl spáchán, k osobě kárně obviněného a míře jeho zavinění, jakož i k jeho osobním poměrům. Při rozhodování o upuštění od uložení kárného opatření podle §32 odst. 5 zákona o advokacii a při

ukládání kárného opatření přihlíží kárný senát zejména k povaze skutku a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl spáchán, k osobě kárně obviněného a míře jeho zavinění, jakož i k jeho osobním poměrům tak, jak uvádí § 24 odst. 1-2 advokátního kárného řádu.

Rozhodnutí vyhlásí předseda kárného senátu bezprostředně po skončení porady a uvede při tom podstatné důvody, které kárný senát k přijetí rozhodnutí vedly, a poučí účastníky kárného řízení o opravných prostředcích. Viz. §25 advokátního kárného řádu.

6.7 Řádný opravný prostředek, odvolací řízení

Podle §26 odst. 1-2 a §27 advokátního kárného řádu, proti rozhodnutí kárného senátu v kárném řízení mohou účastníci kárného řízení podat jediný řádný opravný prostředek, a tím je odvolání. Řádný opravný prostředek znamená, ten opravný prostředek, který napadá dosud nepravomocné rozhodnutí. Odvolání mohou účastníci podat do patnácti dnů od doručení jeho písemného vyhotovení. Odvolání má odkladný účinek. Podstatou odkladného účinku je, že v důsledku nenastává právní moc a nenastává vykonatelnost rozhodnutí kárného senátu. Odvolání proti rozhodnutí kárného senátu se podává předsedovi kárné komise podáním adresovaným do sídla Komory. Předseda kárné komise bez odkladu poté, co bylo odvolání doručeno, zašle stejnopis nebo opis odvolání ostatním účastníkům kárného řízení. Vyzve je současně, aby se nejpozději do dvou týdnů k odvolání písemně vyjádřili a toto písemné vyjádření předložili předsedovi odvolací kárné komise.

Tak jak uvádí §26 odst.1 a 2 advokátního kárného řádu, předloží předseda odvolání spolu s kárným spisem předsedovi odvolací kárné komise.

Jak sem již v práci zmínila, odvolání proti rozhodnutí kárného senátu nelze podat v případě, že kárný senát rozhodl kárným příkazem. O odvolání rozhoduje tříčlenný senát ustanovený z členů odvolací kárné komise a tento tříčlenný senát se nazývá odvolací senát.

Odvolací senát Komory v odvolacím řízení rozhodnutí zruší nebo odvolání zamítne a rozhodnutí potvrdí. V případě, že odvolací senát Komory v odvolacím řízení rozhodnutí kárného senátu zruší, rozhodne ve věci samé nebo ji vrátí kárnému senátu k dalšímu řízení a rozhodnutí. V takovém případě je kárný senát vázán právním názorem odvolacího soudu (§33 odst.1 advokátního kárného řádu).

V §29, §30, §31 a §32 jsou taxativně vymezeny důvody pro zrušení odvolání, kdy o věci sám rozhodne nebo věc vrátí k dalšímu řízení.

6.8 Mimořádný opravný prostředek, obnova kárného řízení

Obnova kárného řízení je jediným mimořádným opravným prostředkem v rámci advokátního kárného řízení. Mimořádný opravný prostředek znamená, ten opravný prostředek, který napadá pravomocné rozhodnutí.

Jestliže skončilo kárné řízení rozhodnutím, které již nabylo právní moci, lze v něm proti témuž kárně obviněnému a pro téže kárné provinění pokračovat, jen byl-li povolena obnova kárného řízení. Uvedeno v §35c odst. 1 zákona o advokacii.

Podle §35c odst. 2 zákona o advokacii návrh na povolení obnovy kárného řízení může podat jeho účastník, vyjdou-li najevo nové skutečnosti nebo důkazy, které bez zavinění účastníka nemohly být v kárném řízení uplatněny, a které by mohly samy o sobě nebo ve spojení se skutečnostmi a důkazy, známými již dříve, vést k příznivějšímu rozhodnutí pro kárně obviněného.

Předseda kárné komise zašle návrh na obnovu kárného řízení dalším účastníkům původního kárného řízení k vyjádření. Kárný senát k projednání návrhu na obnovu kárného řízení ustanoví předseda kárné komise. V řízení o odvolání proti rozhodnutí o návrhu na povolení obnovy kárného řízení postupuje odvolací senát přiměřeně podle části páté. Jakmile nabude právní moci rozhodnutí o povolení obnovy kárného řízení, kárný senát ustanovený podle §35c odst. 4 zákona věc znovu projedná; přihlédne přitom ke všemu, co vyšlo najevo jak v původním kárném řízení, tak i v řízení o návrhu na povolení obnovy kárného řízení. Bylo-li pravomocně rozhodnuto o povolení obnovy kárného řízení jen na návrh kárně obviněného, nemůže mu být v novém kárném řízení uloženo kárné opatření, jestliže bylo v původním kárném řízení od jeho uložení upuštěno, ani mu nemůže být uloženo přísnější kárné opatření, než jaké bylo uloženo původním rozhodnutím tak, jak je uvedeno v §34 odst.1-2, §35 odst.1-2, §36 odst.1-2, §37 odst.1-2 advokátního kárného řádu.

Návrh na obnovu kárného řízení lze podat do šesti měsíců ode dne, kdy se účastník kárného řízení, který obnovu kárného řízení navrhuje, dozvěděl o důvodu obnovy podle odstavce 2, nebo ode dne, kdy jej mohl uplatnit; návrh není přípustný proti rozhodnutí, kterým nebylo rozhodnuto ve věci samé.

O návrhu na povolení obnovy kárného řízení rozhoduje za tím účelem zvlášť ustavený kárný senát; kárný senát návrh na povolení obnovy kárného řízení buď zamítne, nebo obnovu kárného řízení povolí. Proti rozhodnutí o návrhu na povolení obnovy kárného řízení může jeho účastník podat odvolání.

Jestliže rozhodnutí, kterým byla obnova kárného řízení povolena, nabylo právní moci, všechna dosavadní rozhodnutí v kárném řízení přijatá se zrušují a kárný senát, který obnovu kárného řízení povolil, věc v kárném řízení znovu projedná (§35c odst. 2-5 zákona o advokacii).

6.9 Právní předpisy a rozdíly v zemích EU

V této podkapitole se stručně zmiňuji o třech mnou vybraných zemích. Zaměřuji se na fungování právních systémů v jednotlivých zemích, porovnávám a zkoumám v čem jsou rozdílné, podobné nebo shodné jejich kárná řízení.

6.9.1 Slovensko

Jako první zemi jsem si vybrala Slovensko, a to z důvodu historického spojení, geografické blízkosti a podobnosti našeho jazyka.

Na Slovensku nalezneme právní předpisy zákon o advokácii a disciplinárny poriadok Slovenskej komory.

Na Slovensku se kárnému řízení říká disciplinárne konanie, kárnému opatření a kárnému provinění disciplinárne opatrenia a disciplinárne previnenia. Důležité právní předpisy jsou zákon o advokacii, predpisy slovenskej advokátnej komory.

Disciplinární delikty advokátů jsou řešeny v zákoně o advokacii zejména ve čtvrté části v §56-§60 a v 6. části v §66, odst. 4 a v §74 a 74a. Kárná opatření jsou oproti našim kárným opatření, téměř shodná. Oproti našemu výčtu, na Slovensku nemají odnětí knihy o prohlášeních o pravosti podpisu na dobu od šesti měsíců do tří let, pokud se advokát dopustil kárného provinění při činění prohlášení o pravosti podpisu a dočasný zákaz výkonu činnosti podle §56a uložený na dobu od šesti měsíců do tří let, pokud se advokát dopustil kárného provinění při výkonu této činnosti. (§56–60, §74 a 74a zákona o advokacii).

V rámci disciplinárního řízení je vždy zkoumána míra zavinění, povaha porušení povinností advokáta a následky, které porušení těchto povinností způsobilo. Existuje Slovenská advokátní komora a jejími orgány jsou konference advokátů, predsednictvo komory, revizní komise, disciplinární komise a odvolací

disciplinární komise. Disciplinární řízení je vedeno tříčlenným disciplinárním senátem, ve kterém zasedají členové disciplinární komise. Členové této komise jsou voleni tajnou volbou na konferenci advokátů. V komisi zasedá třicet jedna členů a komise má jedenáct náhradníků. Disciplinární řízení je dvojinstanční (§66 zákona o advokácii).

Odvolací komise je volena tajnou volbou na konferenci advokátů. V komisi je devět členů a tři náhradníci. V tomto odstavci můžeme naleznout částečnou podobnost a částečnou rozdílnost, kdy podle mého názoru, převahuje podobnost.

Pokud bylo advokátovi uloženo disciplinární opatření vyškrtnutí ze seznamu advokátů, je toto disciplinární opatření zahlazeno až po pěti letech od nabytí právní moci tohoto opatření, teprve pak může dotyčný žádat o znovu zapsání do seznamu advokátů. Slovenský disciplinární řád z roku 2013 zavedl do praxe odvolací disciplinární řízení a instituty, které předpisy Komory neznají, tzv. dohodu o vině a uložení disciplinárního opatření neboli dohoda o vine a uložení disciplinárneho opatrenia a podmínečné odložení disciplinárního opatření, které může být součástí této dohody tak, jak uvádí §7 disciplinárneho poriadku Slovenskej advokatskej komory.

V §7 odst. 1 disciplinární pořádek Slovenské komory je psáno, je-li nepochybné, že skutek uvedený v návrhu na zahájení řízení se stal, disciplinárně obviněný spáchání skutku nepopírá, skutek vykazuje znaky disciplinárního provinění a důkazy nasvědčují, že jeho přiznání je pravdivé, může návrhatele po podání návrhu zahájit řízení o dohodě a uložení disciplinárního opatření (dále jen „dohoda“) na podnět disciplinárně obviněného nebo i bez podnětu. Za disciplinární provinění je možné uložit jako disciplinární opatření písemné napomenutí, veřejné napomenutí, pokutu až do výše stonásobku minimální měsíční mzdy a vyškrtnutí ze seznamu advokátů a advokátních koncipientů (§56 odst. 2 zákona o advokácii).

Po přečtení slovenských právních předpisů vidím podobnost v systému a průběhu kárného řízení, v definicích kárných opatření, kárných provinění a vidím podobnost v rozhodnutí, účastníků, a hlavně existence jedné Slovenské advokátní komory.

Shodně mají na Slovensku nejednotnost právních předpisů. Rozdílnost nacházím ve lhůtách a časových určení nebo počtu členů, jak u senátu nebo v orgánech komory. Samozřejmě rozdílné jsou názvy a pak také například poskládání předpisů.

6.9.2 Německo

Jako další zemi pro porovnání, jsem vybrala Německo, a to z důvodů, že se jedná opět o sousedící stát.

V Německu mají právní předpis Spolkový advokátní řád, neboli BRAO vydaný dne 1. srpna 1959, který byl několikrát změněn. BRAO je doplněno o profesní kodex advokátů, neboli BORA a kodex specializovaných advokátů, neboli FAO a zákon o činnosti evropských advokátů v Německu, neboli EuraG. Tudíž si můžeme všimnout shodnosti v nejednotnosti právních předpisů. V Německu mají také vlastní Německou advokátní komoru. Nejdůležitějším orgánem je představenstvo. Rozdíl oproti České advokacii je, že v Německu mají Soud advokátů.

K výkonu advokacie smí být připuštěna pouze ta osoba, která získala oprávnění k výkonu soudcovského úřadu podle německého zákona o soudcích, nebo splňuje předpoklady pro začlenění podle zákona o činnosti evropských advokátů v Německu.

Výčet kárných opatření nalezneme v §114 odst.1 BRAO. V Německu existují tzv. Advokátní společnosti, jejími členy jsou advokáti. Dále zde existuje Německá asociace advokátů. Advokátní společnost může být pověřena jako zmocněnec před soudy a přitom jí přísluší práva a povinnosti advokáta. Rozdílnost můžeme objevit i v tom, že v BRAO nalezneme kárné opatření advokátů, advokátních společností a advokátních nástupců. Každý advokát musí být připuštěn u jednoho určitého soudu řádné soudní moci.

Advokátní komora má sídlo v místě vrchního zemského soudu. Zemská justiční správa může zřídit další advokátní komoru, pokud je v obvodu, připuštěno více než pět set advokátů nebo advokátních společností.⁹⁷

Celkem dvacet osm advokátních komor (RAKn) působí na celostátní úrovni, přičemž jejich obvody s malými výjimkami odpovídají obvodům vrchních zemských soudů. Zvláštností je RAK u Spolkového soudního dvora (BGH): Pro

⁹⁷BALÍK S., KRÁL V., SONNEWENDOVÁ S., WURSTOVÁ J., Advokát v EU, Právní předpisy o advokacii v zemích Evropské unie, Plzeň, 1. vydání, 2004, ISBN 80-86473-64-3, str.182

zastupování před BGH ve věcech civilního práva je vyžadováno zvláštní advokátní oprávnění. Tito advokáti tvoří vlastní advokátní komoru.⁹⁸

Organizace Advokátní komory je správní rada a představenstvo. Spolková advokátní komora má za orgány prezidium, představenstvo a valnou hromadu, která může jmenovat další místopředsedy. Existuje i Advokátní soudní dvůr, který se zřizuje u zemského soudu, a její členové jsou advokáti.

Opatření soudu advokátů v řízení proti advokátům jsou: Varování, důtka, pokuta až padesát tisíc eur, zákaz působit jako zástupce nebo poradce v určitých oblastech práva po dobu jednoho až pěti let a vyloučení z advokacie. V řízení proti odborným advokátním společnostem se podnikají právní opatření, varování, důtka, pokuta až pět set tisíc eur, zákaz působit jako zástupce nebo poradce v určitých oblastech práva po dobu jednoho až pěti let, odnětí práva poskytovat právní služby.⁹⁹

Stíhání pro porušení povinnosti se promlčuje po pěti letech.

V Německu je kárné řízení zahájeno na základě stížnosti, ale také na základě dohledu nad profesí a regulace samotného advokátního stavu. V Německu existuje několik orgánů, které dohlížejí na dodržování etických standardů advokátů. Mezi ně patří místní advokátní komory a Federální advokátní komora (Bundesrechtsanwaltskammer). Orgány dohledu, jako jsou advokátní komory, mají za úkol vyšetřovat kárné přestupky a přijímat vhodná opatření v souladu s německým právem. Řízení v Německu se odehrává před advokátním soudem. Zahájení řízení je podáním obvinění k advokátnímu soudu ze strany státního zastupitelství, což je obrovský rozdíl oproti našemu advokátnímu řízení.

Velký rozdíl vnímám i v rozhodnutí. Advokátní soud rozhoduje vyhlášením rozsudku po poradě. Verdiktem je zproštění obžaloby, odsouzení nebo zastavení řízení. Kárné řízení zahrnuje vyšetřování, výslechy svědků a slyšení obviněného. Po vyšetřování je učiněno rozhodnutí, zda se kárně provinil kárně obviněný, zda je nutné uložit disciplinární sankce. V Německu mohou být kárná opatření v kárném řízení následující. Pokuta, dočasně nebo trvale odebrána licence k výkonu advokacie, Obviněný může být dočasně odvolán z výkonu své profese, napomenutí a omezení v právní činnosti nebo výkonu určitých funkcí.

⁹⁸ Bundesrechtsanwaltskammer, dostupné z: <https://www.brak.de/die-brak/rechtsanwaltskammern/>

⁹⁹ §114 BRAO, dostupné z: <https://www-gesetze--im--internet--de.translate.goog/brao/BJNR005650959.html? x tr sl=de& x tr tl=cs& x tr hl=cs& x tr pto=sc#BJNR005650959BJNG001101311>

Advokát má právo se odvolat proti rozhodnutí kárné komory nebo jinému orgánu, který rozhodl v první instanci. Advokát může požádat o revizi rozhodnutí, pokud se objeví nové skutečnosti nebo důkazy, které mohou vést k změně původního rozhodnutí.

Pokud advokát má podezření na nesprávnost nebo nepravdivost rozhodnutí, může požádat o opětovné projednání případu orgánem, který rozhodoval v první instanci neboli obnovu řízení.

Opravné prostředky jsou tedy stížnost, odvolání a revize.

Podle mého vlastního názoru, jsou rozdíly oproti našemu systému viditelné k možnosti odvolání proti kárnému řízení je v Německu doplněna možnost revidovat celé kárné obvinění.

6.9.3 Lucembursko

Poslední zemi, kterou bych ráda ve své práci zmínila je Lucembursko, protože je domovem Evropského soudního dvora, což je důležitý bod pro evropské právo a práva EU.

Důležitý právní předpis řešící kárná řízení je zákon o advokacii. V zákoně o advokacii nalezneme, že v Lucembursku existují dvě advokátní komory a to první v Lucembursku a druhá v Diekirchu. Každá komora je samostatnou právnickou osobou. Lucemburská advokátní komora má tři kategorie advokátů. Soudní advokáti (*avocat à la Cour*), advokáti (*avocat*) a advokáti přijatí do EU (*avocat de l'UE exerçant sous son titre d'origine*).¹⁰⁰

Orgány každé advokátní komory jsou shromáždění, rada advokátní komory, předseda advokátní komory, kázeňská a správní rada.

Předseda advokátní komory vyšetřuje případy z pověření státního zástupce nebo vrchního státního zástupce, na základě stížnosti. Předseda může svou vyšetřovací pravomoc delegovat na jiného člena rady advokátní komory. Předseda advokátní komory může usoudit, že trestem za přestupek, nebo provinění proti kázeňským pravidlům bude pouze výstraha, důtka nebo pokuta nižší než pět set euro a následně může tento trest uložit sám. Potrestaný advokát má možnost proti rozhodnutí předsedy advokátní komory podat odpor ke kázeňské a správní radě ve lhůtě deset dnů od jeho doručení.

¹⁰⁰ Bsp.lu, dostupné z: <https://www.bsp.lu/lu/publications/articles-books/thomson-reuters-practical-law-regulation-legal-profession-luxembourg>

Po ukončení předběžného šetření předseda advokátní komory předloží jeho výsledky radě advokátní komory.

Rada rozhodne, zda došlo k přestupku, nebo provinění proti kázeňským pravidlům. A pokud ano, předá případ Kázeňské a správní radě. V Kázeňské a správní radě zasedá pět advokátů zapsaných v rejstříku I seznamu advokátů. Obviněný advokát se musí dostavit osobně, může se nechat zastupovat advokátem. Kázeňská a správní rada projedná případ na veřejném zasedání. Ale advokát může požádat o neveřejné zasedání. KASR přijímá rozhodnutí absolutní většinou hlasů. Rozhodnutí podepisují všichni členové rady. Rozhodnutí musí být řádně odůvodněno a přečteno na veřejném zasedání rady.¹⁰¹

KASR může podle okolností udělit kázeňské tresty. Příkladem je výstraha, důtka, pokuta, pozastavení výkonu povolání na dobu nepřesahující pět let a doživotní zákaz výkonu povolání. Proti rozhodnutí se lze odvolat. Odvolání mohou podat zúčastněné strany, vrchní státní zástupce a rada dotyčné advokátní komory. Za tímto účelem se zřizuje Odvolací kázeňská a správní rada, ve které zasedají dva soudci Odvolacího soudu a jeden přísedící advokát zapsaný v rejstříku i seznamu advokátů. To je rozdílné, oproti organizaci českého odvolacího kárného senátu, jejichž členové jsou pouze advokáti.¹⁰²

Odvolání se podává kanceláři Nejvyššího soudu ve lhůtě čtyřiceti dnů, který počíná běžet dnem, kdy jim bylo rozhodnutí podepsané předsedou Kázeňské a správní rady doručeno doporučeným dopisem s doručenkou. Proti odvolacímu rozhodnutí mohou podat zúčastněné strany, vrchní státní zástupce a rada dovolání ke Kasačnímu soudu.¹⁰³

¹⁰¹ BALÍK S., KRÁL V.,SONNEWENDOVÁ S.,WURSTOVÁ J., Advokát v EU, právní předpisy o advokacii v zemích Evropské unie, s. 126

¹⁰² BALÍK S., KRÁL V.,SONNEWENDOVÁ S.,WURSTOVÁ J., Advokát v EU, právní předpisy o advokacii v zemích Evropské unie, s. 127

¹⁰³ BALÍK S., KRÁL V.,SONNEWENDOVÁ S.,WURSTOVÁ J., Advokát v EU, právní předpisy o advokacii v zemích Evropské unie, s. 127 a 128

7. Analýza vybraných kárných případů

V této kapitole se budu zabývat analýzou vybraných kárných případů a analýzou významných rozhodnutí Kárné komise České advokátní komory. K jednotlivým mnou analyzovaným případům budu uvádět svůj postoj, názory na adekvátnost rozhodnutí a popřípadě navrhopvat změny.

7.1 Příklady kárného provinění z roku 2022

„Kárně obviněná Mgr. Ž.B., advokátka se dopustila kárného provinění tím, že poté, co převzala právní zastoupení žalobkyně paní Ing. R.W., v řízení vedeném u Okresního soudu v O., i přes opakované urgencye soudu nereagovala žádným relevantním způsobem na námitky žalovaného a nedoložila soudu doplnění rozhodujících skutečností, paní Ing. R. W., neinformovala o nařízení jednání ani o doručení rozsudku Okresního soudu v O., kterým byla paní Ing. R.W., uložena povinnost zaplatit na náhradě nákladů řízení částku ve výši 139.866 Kč, proti rozsudku Okresního soudu v O. nepodala odvolání a po odvolání plné moci nereagovala na výzvu paní Ing. R. W., ani na výzvu jejího právního zástupce a nejméně do 18.12.2020 nezaslala řádné vyúčtování poskytnuté právní služby a ani žádné pro věc významné písemnosti.“ (komora, 2018)¹⁰⁴

Analýza

V případě kárného provinění Mgr. Ž.B., advokátky, lze identifikovat několik klíčových aspektů. Negligence v reakci na námitky žalovaného a nepředložení relevantních důkazů může být vnímáno jako nedostatek péče při výkonu advokacie.

Neinformování paní Ing. R. W. o nařízení jednání a doručení rozsudku může být vnímáno jako chybějící transparentnost a nedostatečná komunikace s klientem.

Nepodání odvolání po rozsudku Okresního soudu a nereagování na výzvy klientky nebo jejího právního zástupce zpochybňuje aktivní postoj advokátky v ochraně zájmů klientky. Nedodání vyúčtování právních služeb včas a nedostatek komunikace ohledně finančních aspektů může vyvolat nespokojenost klientky a poškozovat pověst advokátky.

¹⁰⁴Judikatura Kárné komise, ČAK, dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=212>, (K 51/2021, BA 1-2/2022, str. 82)

Negativní dopad chování advokátky může vést k nepříznivému rozhodnutí soudu, ke snížení důvěry klientky nebo nejistoty ohledně finanční stránky právních služeb.

Řešení dané situace dle mého objektivního názoru může být několik.

Advokátka by se mohla klientce omluvit za nedostatek komunikace a vysvětlit důvody, které vedly ke zpoždění nebo k jejímu neaktivnímu jednání.

Advokátka se může aktivně snažit o nápravu případných chyb, například doručením relevantních dokumentů společně s nabídkou kompenzace za případné nepříjemnosti.

Pravidelná komunikace ohledně finančních aspektů právních služeb a včasné poskytování vyúčtování s možností detailního vysvětlení.

Pokud klientka podá stížnost k České advokátní komoře, průběh by byl následující. Česká advokátní komora přijme stížnost od klientky a zahájí proces vyšetřování. Kárná komise provede podrobné vyšetřování. Advokátka bude mít možnost předložit svou obhajobu a vysvětlit případ ze svého pohledu.

Komise posoudí, zda advokátka dodržela etická pravidla advokacie a zda se dopustila kárného provinění, či nikoli.

V případě prokázaného kárného provinění mohou být uvalena kárná opatření, jako například napomenutí, pokuta nebo jiná kárná opatření. Česká advokátní komora může informovat klientku o výsledku vyšetřování a přijatých opatřeních.

„Advokát Mgr. V. P. se dopustil kárného provinění tím, že poté, co dne 23. 7. 2013 převzal právní zastoupení M. J. P. ve všech záležitostech a soudních řízeních ve věci P. B. a poté, co dne 26. 5. 2016 převzal právní zastoupení M. J. P. jako žalovaného v již probíhajícím řízení vedeném u OS v Chebu pod sp. zn. 15C 237/2015 o zaplacení 49.900 Kč s přísl., do soudního spisu nejméně do 11. 1. 2017 nezaložil plnou moc udělenou mu M. J. P., tohoto svého klienta dostatečným způsobem neinformoval o stavu jeho věci, a poté, co OS v Chebu nařídil termín jednání na den 11.1.2017, z něhož se M. J. P. na jeho doporučení omluvil, k tomuto jednání se nedostavil ani nezajistil zastoupení M. J. P. substitučně, v důsledku čehož soud jednal v nepřítomnosti M. J. P. a při jednání vydal rozsudek,

kterým M. J. P. uložil povinnost zaplatit žalobci žalovanou částku s příslušenstvím a náklady řízení.“ (komora, 2018)¹⁰⁵

Analýza

Zanedbání povinnosti v založení plné moci je vážným profesním pochybením advokáta. Může způsobit právní komplikace a omezení v možnosti efektivně zastupovat klienta. Neinformování klienta včasně o stavu jeho věci snižuje transparentnost právního procesu, ztěžuje klientovi aktivní zapojování do případu a snižuje důvěru v advokáta.

Nepřítomnost na jednání a nedostatečné zastoupení přiřazuje klientovi negativní postavení v soudním procesu. Může vést k nevýhodnému rozhodnutí soudu v nepřítomnosti klienta.

Negativní dopady, které mohou nastat jsou takové, že rozhodnutí soudu v nepřítomnosti klienta může být nevýhodné a nese s sebou finanční závazky pro klienta. Klient může utrpět nespravedlivou ztrátu v důsledku nedostatečného zastoupení. Nedbalost v základních profesních povinnostech ovlivňuje profesní pověst advokáta. Negativní reputace může způsobit advokátovi a také advokátní kanceláři ztrátu klientů a důvěry veřejnosti.

Případné řešení z pohledu advokáta vnímám takto:

Advokát by měl okamžitě založit plnou moc a klienta informovat o vývoji jeho projednávané věci. Advokát by měl podat odvolání s vysvětlením chyby a návrhem na opětovné projednání věci.

Následovat by měla omluva klientovi za vzniklou situaci a přijetí odpovědnosti za své chyby. Následně aktivní řešení situace a zajištění profesionálního zastoupení.

Advokát by měl zahájit komunikaci s klientem, vysvětlit situaci a nabídnout omluvu za vzniklé potíže. Osobní setkání může pomoci vyjasnit nejen očekávání klienta, ale i řešení vzniklé situace.

V případě, že klient utrpěl finanční ztrátu v důsledku chyb advokáta, je na zvážení tohoto advokáta možnost snížení poplatků za poskytnuté služby. Tento krok může vyjádřit ochotu advokáta k nápravě a odškodnění klienta.

Alternativní řešení situace může být podání stížnosti klientkou k České advokátní komoře. Advokát by měl aktivně spolupracovat s Českou advokátní

¹⁰⁵ Judikatura Kárné komise, oficiální stránka ČAK, dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=212>, (K 44/2018, Ba 2022/3, str. 71)

komorou v rámci vyřizování stížnosti klienta. Advokát by současně měl také předložit potřebné dokumenty a spolupracovat na objasnění situace. V případě podání stížnosti klienta na advokáta k České advokátní komoře, by měla Česká advokátní komora důkladně přezkoumat stížnost klienta včetně veškerých relevantních informací a dokumentů. Poté by došlo k poskytnutí příležitosti advokátovi k vyjádření k podané stížnosti, předložení relevantních důkazů a vysvětlení svého postupu. Případně by Česká advokátní komora provedla interní šetření pro ověření skutkových okolností a zjištění, zda došlo k porušení etických nebo profesních pravidel.

V případě zjištění kárného provinění může být advokátovi uložena sankce. Sankce mohou zahrnovat například pokutu, dočasný zákaz výkonu advokacie, nebo jiná opatření na ochranu klientů. Nakonec by došlo k informování klienta o výsledku šetření a přijatých kárných opatřeních. V případě uložení sankcí může být záznam o kárném opatření zanesen do registru České advokátní komory.

Česká advokátní komora poskytne advokátovi právo na odvolání proti jejímu rozhodnutí.

V případě vážného kárného provinění může být Česká advokátní komora povinna informovat příslušný obchodní soud o přijatých kárných opatřeních.

7.2 Zajímavé případy

Jedním z nedávných zajímavých případů v České republice je případ advokátky Hany Sukové, která byla obviněna ze zpronevření peněz v úschově.

Tato advokátka měla ve své advokátní úschově finanční prostředky svých klientů, které měla chránit a spravovat v souladu s právními předpisy. Avšak byla obviněna z toho, že z těchto prostředků neoprávněně čerpala a používala je pro své osobní účely. V celkovém součtu došlo ke zpronevěře finančních úschov u čtyřiceti čtyř klientů a finanční suma zpronevěry činila sto padesát tři milionů korun českých.

Tento případ vyvolal veřejnou pozornost a poukázal na důležitost důkladné kontroly a dohledu nad právníckými profesemi tak, aby se zabránilo zneužívání důvěry klientů. Tento incident ukazuje, že kárná odpovědnost advokátů je důležitá pro ochranu práv klientů a integritu právního systému. (SEZNAM Zprávy, 2023)¹⁰⁶

¹⁰⁶Seznam Zprávy, dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-kauzy-policie-hleda-153-milionu-zmizely-lidem-u-prazske-advokatky-239678>

Další případ je z roku 2013, který policisté dokončili po pěti letech náročného vyšetřování a shánění důkazů v roce 2019. Jedná se o případ bývalého advokáta z Hradce Králové, který nyní čelí obvinění z porušení povinnosti při správě cizího majetku ve stádiu pokusu.

Bývalý advokát je podezřelý z toho, že využil plnou moc od zahraniční společnosti k sepsání notářského zápisu o uznání závazku z peněžité pohledávky, aniž by byl k tomu oprávněn. Tento krok vedl ke značné finanční zátěži společnosti, kterou měl muž zastupovat. Ovšem muž se ke svému jednání nepřiznal a tvrdil, že jednal podle pokynů společnosti. Vyšetřování tohoto případu bylo komplikováno dlouhým procesem získávání dokumentace ze zahraničí prostřednictvím mezinárodní spolupráce, což prodlužovalo dobu vyšetřování. (ČR P. , 2019)¹⁰⁷

7.3 Návrhy zlepšení kárného řízení advokátů

V průběhu psaní mé diplomové práce jsem pracovala s teoretickým zázemím, ale současně i s praktickými konkrétními příklady. Díky těmto informacím, bych navrhla, popřípadě zmínila některá zlepšení tak, jak mě samotnou napadla a oslovila.

Jako první bych uvedla možnost modernizace procesů a technologií pro správu kárného řízení, které by zlepšily sledovatelnost a usnadnily přístup k informacím. Jednalo by se zejména o centrální registr kárných provinění, řízení a rozhodnutí v rámci internetových, či cloudových řešení s definovatelným udělováním přístupů zainteresovaných osob s možností udělení veřejného přístupu. Díky veřejnému přístupu by mělo dojít k posílení transparentnosti celého procesu kárného řízení, díky čemu by došlo k posílení důvěryhodnosti ve spravedlnost systému.

Průběžné a nepřetržité vzdělávání advokátů v oblasti etiky a právních předpisů může fungovat jako prevence kárných provinění. Jako efektivnější a méně konfliktní řešení kárných případů vnímám využití alternativních řešení sporů, jako jsou mediace, nebo smírčí řízení. Poslední možnost zlepšení, která jistě však již probíhají je zlepšení profesního dozoru a zavedení přísnějších a intenzivnějších kontrolních mechanismů vedoucích ke složitosti dopustit se případného kárného provinění.

¹⁰⁷Policie ČR, dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/advokat-porusil-svou-povinnost.aspx>

8. Závěr

Každý advokát by si měl být vědom té skutečnosti, že při vykonávání své práce, například při volbě strategie vedení klientova případu, má tendenci jednat v souladu se svými hodnotami, zkušenostmi, předsudky a emocemi.

Hranice etiky, morálky a dobrých mravů v advokacii mnohdy určují právě právní předpisy definující požadavky a neshody v chování advokátů.

Přesto, že profese advokacie je svobodné povolání může existovat riziko, že kárné řízení bude zneužito k politickým účelům nebo k tlaku na advokáty v případě, že zastupují své klienty v kontroverzních případech. V situaci, kdy nelze s jistotou konstatovat, zda se advokát dopustil kárného provinění, či nikoli a jaký důsledek jeho chování a přístup může mít na klienta, je zde Komora, která hájí nejen zájmy klienta, ale rozhoduje spravedlivě o vině, či nevině advokáta.

Je důležité, aby kárné řízení bylo spravedlivé, transparentní a založené na důkazech, aby nedošlo k nespravedlivým sankcím nebo diskreditaci advokátů.

Za zajímavost stojí zmínit odpovědnost a její dodržování ve starověkém Římě, kdy byla odpovědnost advokátů velmi důležitá a přísná. Pokud advokát selhal ve své práci nebo porušil etické normy, mohl být potrestán nejen finančně, ale i fyzicky. Z těchto důvodů je dnešní systém řešení kárných provinění civilizovanější, než byl v minulých dobách.

V současné době se často využívá elektronická komunikace v rámci advokátní profese. Využití elektronické komunikace v kárném řízení advokátů má několik výhod i nevýhod, které je třeba zvážit. Na jedné straně může elektronická komunikace zefektivnit celý proces, usnadnit přístup k informacím a umožnit rychlejší rozhodování. Tím může dojít k urychlení řízení a snížení administrativní zátěže. Zároveň může elektronická komunikace poskytnout větší transparentnost a sledovatelnost celého procesu, což přispívá k jeho spravedlnosti a důvěryhodnosti. Využití elektronických certifikovaných podpisů dává možnost využití jasných a potvrzujících požadavků klienta směrem k advokátovi, ale i zpět.

Na druhé straně je však důležité zohlednit možné technologické nedostatky a bezpečnostní rizika spojená s elektronickou komunikací. Mohou vzniknout problémy s ochranou citlivých údajů a informací, ať už v důsledku „hackingu“, úniku dat nebo jiných kybernetických hrozeb. Existuje také možnost

nedorozumění či zkreslení komunikace v elektronické podobě, což může vést k nesprávným rozhodnutím.

Celkově je třeba elektronickou komunikaci v kárném řízení advokátů vnímat jako užitečný nástroj, který může přinést efektivitu a transparentnost, ale současně je nezbytné dbát na zajištění bezpečnosti a spolehlivosti tohoto prostředku komunikace. Je vhodné kombinovat elektronickou komunikaci s tradičními formami řízení, aby byla zaručena co nejvyšší úroveň spravedlnosti a ochrany údajů.

Ve své diplomové práci jsem se zabývala tématem kárné odpovědnosti advokátů. Cílem mé diplomové práce bylo vymezit základní pojmy kárné odpovědnosti dle zákona o advokacii, popsat základní historické milníky advokacie a případné kárné odpovědnosti v ní řešené. Tyto historické milníky jsem ve své práci rozdělila po obdobích 12. až 16 století, 17. až 18. století, období 1868 až 1918, prvorepublikové období, období Protektorátu Čech a Moravy, období komunistického režimu do roku 1989 a období 1990 až po současnost.

V následujících kapitolách jsem popsala termíny kárné provinění, kárné opatření a kárné řízení. V těchto kapitolách jsem uvedla příklady jednotlivých kárných provinění a taxativní výčet kárných opatření, které jsem jednotlivě popsala. Dále jsem popsala zahájení kárného řízení, postup před zahájením i jeho průběh, vyjmenovala jsem účastníky kárného řízení a popsala jsem jeho výsledek a případné následné opravné prostředky. Před kapitolou, ve které jsem analyzovala vybrané kárné případy jsem ze zajímavosti porovnála legislativu řešící kárnou odpovědnost v mnou vybraných třech zemích.

V rámci své diplomové práce jsem si v praxi vyzkoušela nejen práci s mnohými informačními zdroji, ale také analýzu již řešených případů. Seznámila jsem se také se zahraniční legislativou řešící mnou zpracovávané téma a využití těchto informací pro ucelení názoru.

Domnívám se, že cíl mé diplomové práce byl naplněn a téma kárné odpovědnosti advokátů bylo jak po teoretické stránce, tak i po té praktické zpracováno dle zadání.

Resumé

Diploma thesis on the issue of disciplinary liability of lawyers, emphasizing its importance in the legal system. The study analyzes the legal framework of criminal liability of lawyers in the context of applicable laws and regulations at the national and international level. Special attention is paid to the detection of disciplinary offenses and misdemeanors, procedures for handling disciplinary complaints and possible disciplinary measures that may be imposed on lawyers for violating ethical and professional standards.

Furthermore, the thesis deals with cases of disciplinary liability of practicing lawyers and their impact on the reputation of advocacy and the credibility of the legal system. The study also assesses the effectiveness of the current system of disciplinary liability and provides recommendations for its improvement, including increasing transparency, modernizing processes and strengthening professional oversight. The findings of this study offer a comprehensive overview of the issue of disciplinary liability of attorneys and contribute to the discussion on potential measures for enhancing the existing system, aiming to foster greater trust in justice and professionalism within the legal profession.

Seznam použitých pramenů

Právní předpisy

Zákony

Internetové zdroje

- [1] Zákon č.141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (trestní řád)
Dostupné z: *ASPI* [online právní informační systém], Wolters Kluwer ČR
[cit.4.3.20]
Dostupné z: *Zákony pro lidi* [online]
- [2] Zákon č. 244/1996 Sb. advokátní kárný řád
Dostupné z: *ASPI* [online právní informační systém], Wolters Kluwer ČR
[cit.4.3.20]
Dostupné z: *Zákony pro lidi* [online]
- [3] Zákon č. 85/1996 Sb. o advokacii, ve znění pozdějších předpisů
Dostupné z: *ASPI* [online právní informační systém], Wolters Kluwer ČR[cit.4.3.20]
Dostupné z: *Zákony pro lidi* [online]
- [4] Zákon č. 89/2012 Sb. ,občanský zákoník
Dostupné z: *ASPI* [online právní informační systém], Wolters Kluwer ČR[cit.4.3.20]
Dostupné z: *Zákony pro lidi* [online]

Knižní zdroje

- [1] ÚZ č.1588 – Advokáti, Notáři, Soudci a soudy, vydal Sagit, a.s., podle stavu k 11.3.2024, 288 stran, ISBN: 978-80-7488-630-0
- [2] ÚZ č. 1513 – Občanský zákoník, vydal Sagit, a.s., 2023, 336 stran, ISBN: 978-80-7488-553-2

Právní předpisy EU

- [1] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 6.července 2005 o uznávání odborných kvalifikací. In: EUR-Lex[právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie, Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32005L0036&qid=1710407762929>

Ostatní

- [1] ČÁP, Petr ;SEDLATÝ, Bohuslav. Sbíрка kárných rozhodnutí České advokátní komory 2014–2015, Bulletin advokacie. 2016, s. 4. [cit. 28. 2.

2019] Dostupné z:

https://www.cak.cz/assets/komora/bulletinadvokacie/sbirka_2014-2015.pdf

Články

- [1] BALÍK, Stanislav, KELLER, Jan. Česká advokacie v dobách zkoušky (Právní předpisy o advokacii z let 1948-1994). Praha: Česká advokátní komora, 1995, s. 79. ISSN1210-6348.
- [2] BALÍK, Stanislav, Od Říjnového diplomu k advokátnímu řádu z roku 1868. Bulletin advokacie, 2018, č. 12, s. 71-72. ISSN 1210-6348.

Judikatura

- [1] Rozsudek – Nejvyšší soud, 30 Cdo 1711/2015, [C 15373] Odpovědnost státu za újmu při kárném řízení proti advokátovi
- [2] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 11. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1711/2015 – Dostupné z: www.beck-online.cz, <https://app.beck-online.cz/bo/search-results.seam>
- [3] Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK – 2022,2021,2020,2019 – Dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=212>

Literatura

Česká

Monografie

- [1] BALÍK, Stanislav a kol. Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha: Česká advokátní komora, 2009, 271 s. ISBN 978-80-7035-427-8.
- [2] Advokacie včera a dnes, Stanislav Balík, PhDr. JUDr. Stanislav Balík ml., 2000, Aleš Čeněk, Dobrá Voda 44, 394 02 Dobrá Voda u Pelhřimova, ISBN 80-902627-7-5
- [3] Advokát v EU Právní předpisy o advokacii v zemích Evropské unie, Stanislav Balík, Václav Král, Simona Sonnewendová, Jana Wurstová, 1. vydání, 2004, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., ISBN 80-86473-64-3
- [4] Zákon o advokacii komentář, Jaroslav Svejkovský, 1.vyd-V Praze: C.H.Beck, 2012 – xviii, 633s., ISBN 978-80-7179-248-2
- [5] Odměna advokáta komentář, Daniela Kovářová, autorský tým, Wolters Kluwer, a.s., 2016, ISBN 978-80-7552-028-9
- [6] SVEJKOVSKÝ, Jaroslav; MACKOVÁ, Alena; VYCHOPEŇ, Martin. Advokátní právo. V Praze: C.H. Beck, 2017. Praktická knihovna (C.H. Beck). 360 s. ISBN 978-80-7400-659-3.
- [7] SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a kol. Zákon o advokacii: komentář. V Praze, C.H. Beck, 2012. Beckova edice komentované zákony. 656 s. ISBN 978-80-7179-248-2.
- [8] ŠUSTOVÁ, Jana. Odpovědnost za škodu způsobenou při výkonu právnické profese. V Praze: C.H. Beck, 2016, 176 s. ISBN 978-80-7400-469-8.
- [9] TICHÝ L., a kol., Odpovědnost advokáta za škodu, s.100-200, 2012

Zahraniční

- [1] BISHOP, Doak. The Art of Advocacy in International Arbitration. 2. vyd. Juris Net, 2010, 667 s. ISBN 978-1-933833-61-3.
- [2] EVANS, Keith. The Language of Advocacy. Blackstone Press, 1998, 95 s. ISBN 1-85431-835-7

Internetové zdroje

- [1] Česká advokátní komora [online], Česká advokátní komora, 2018 [cit. 18. 12. 2018], <https://www.cak.cz/>
- [2] Novela zákona o advokacii publikována ve sbírce zákonů! Česká advokátní komora [online]. Česká advokátní komora, © 2018, [cit. 06. 03. 2019], <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=17707>
- [3] Bulletin-advokacie: <http://www.bulletin-advokacie.cz/karna-rizeni-advokatu-soudcu-a-statnich-zastupcu-aneb-meri-se-vsem-stejnym-metrem?browser=full>
- [4] ČAK: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=212>
Seznam Zprávy, <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-kauzy-policie-hleda-153-milionu-zmizely-lidem-u-prazske-advokatky-239678>
- [5] Policie ČR, <https://www.policie.cz/clanek/advokat-porusil-svou-povinnost.aspx>
- [6] Legge sull'advocatura, <https://m3.ti.ch/CAN/RLeggi/public/index.php/raccolta-leggi/legge/num/143>
- [7] Studio Cataldi il diritto quotidiano, <https://www.studiocataldi.it/articoli/35087-sanzioni-disciplinari-avvocati.asp>
- [8] Bsp.lu, <https://www.bsp.lu/lu/publications/articles-books/thomson-reuters-practical-law-regulation-legal-profession-luxembourg>
- [9] Codex BRUSSEL, <https://www.baliebrussel.be/wp-content/uploads/2019/02/Compiled-Codex-OVB-Codex-NOAB-2015-2016.pdf>
- [10] Codex Deontologie voor Advocaten, dostupné z <https://www.ordevanvlaamsebalies.be/nl/fetch-asset?path=files/Advocaat.be-documenten/Codex-Deontologie-versie-update-tot-BS-2024-03-13.pdf> - Art.227
- [11] Legge sull'advocatura, <https://m3.ti.ch/CAN/RLeggi/public/index.php/raccolta-leggi/legge/num/143>
- [12] Bundesrechtsanwaltskammer, : <https://www.brak.de/die-brak/rechtsanwaltskammern/>
- [13] BRAO: <https://www-gesetze--im--internet-de.translate.goog/brao/BJNR005650959.html? x tr sl=de& x tr tl=cs& x tr hl=cs& x tr pto=sc#BJNR005650959BJNG001101311>
- [14] MaurLegal: <https://www.maurlegal.cz/cs/poradna/prakticke-rady-a-zkusenosti/odpovednost-advokata-vuci-svemu-klientovi/a-40/>
- [15] Advokátní online deník, <https://advokatnidenik.cz/2019/06/10/etika-a-odpovednost-v-pravnickem-stavu-kulaty-stul-ve-vlasteneckem-sale-v-karolinu/>

[16] Český fair trade institut – jak podat stížnost na advokáta nebo právníka,
dostupné z: <https://www.cfti.cz/faq-stiznost-na-advokata.html>